

Policejní akademie České republiky v Praze

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra managementu a informatiky (KMI)

Společná bezpečnostní a obranná politika

Bakalářská práce

Common Security and Defence Policy

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE:

Ing. Jitka Šívarová

AUTOR PRÁCE:

Ondřej Hodosi

Praha

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Mníšku pod Brdy, dne 7. 3. 2023

Ondřej Hodosi

Anotace

Bakalářské práce se věnuje a řeší Společnou bezpečnostní a obrannou politiku, která je součástí Společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Práce se postupně zabývá podrobným popisem této politiky, včetně jejího vývoje. Následně popisuje spojitosti, které se k Společné bezpečnostní politice pojí, jako je Bezpečnostní strategie EU, nebo Evropský obranný akční plán. Poté se práce zaměřuje na výčet hrozeb pro Evropskou Unii, a jak Evropskou Unii ohrožují. Podstatnou část práce tvoří také kapitola Operace SBOP a kapitola Financování SBOP. Práce pokračuje vysvětlením spolupráce EU s NATO, OSN a třetími zeměmi. V poslední řadě se bakalářská práce zaměřuje na dotazníkové šetření a shrnutí následných výsledků.

Klíčová slova

Evropská unie * hrozba * bezpečnost * politika * obrana * spolupráce

Anotation

The bachelor thesis deals with the Common Security and Defence Policy, which is part of the Common Foreign and Security Policy. Thesis deals with a detailed description of this policy, including its development. It then describes the links that are associated with the Common Security Policy, such as the EU Security Strategy or the European Defence Action Plan. The thesis then focuses on listing the threats to the European Union, and how they threaten the European Union. The chapter on CSDP Operations and the chapter on CSDP Financing also form a substantial part of the thesis. The thesis goes on to explain the EU's cooperation with NATO, the UN and third countries. Finally, the thesis focuses on the questionnaire survey and a summary of the subsequent results.

Key words

European union * threat * safety * policy * defense * cooperation

Obsah

Úvod.....	6
1 Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP)	8
1.1 Nástroje SZBP	8
2 Společná bezpečnostní a obranná politika.....	10
3 Vývoj společné bezpečnostní a obranné politiky.....	11
3.1.1 Maastrichtská smlouva	11
3.1.2 Amsterodamská smlouva	11
3.1.3 Lisabonská smlouva	12
4 Spojitost se Společnou bezpečnostní a obrannou politikou	13
4.1 Bezpečnostní strategie EU.....	13
4.2 Evropský obranný akční plán	13
4.2.1 Evropský obranný fond.....	14
4.3 Stálá strukturovaná spolupráce (PESCO).....	15
4.4 Strategický kompas.....	15
4.4.1 Jednat.....	16
4.4.2 Zajistit bezpečnost.....	16
4.4.3 Investovat	17
4.4.4 Rozvíjet partnerství.....	17
5 Instituce Společné bezpečnostní a obranné politiky	18
5.1 Politický a bezpečnostní výbor (COPS)	18
5.1.1 Vojenský výbor Evropské unie (EUMC).....	18
5.1.2 Výbor pro civilní aspekty řešení krizí (CivCom)	18
5.2 Evropská obranná agentura (EDA).....	19
5.3 Satelitní středisko Evropské unie (SatCen).....	19
5.4 Ústav EU pro studium bezpečnosti (EUISS).....	19
5.5 Vojenský štáb EU (EUMS).....	20

5.5.1	Útvar schopnosti civilního plánování (CPCC)	20
5.6	Útvar schopnosti vojenského plánování a vedení (MPCC)	20
6	Současné hrozby Evropské unie.....	21
6.1	Kybernetické hrozby.....	21
6.2	Nelegální migrace	22
6.2.1	Migrační trasy	22
6.3	Terorismus	24
7	Operace SBOP	26
7.1	Civilní mise.....	27
7.1.1	Pozorovatelská mise EUMM v Gruzii	27
7.1.2	Policejní mise EUPOL v Afghánistánu.....	27
7.2	Vojenské operace	27
7.2.1	EUNAVFOR Atalanta	28
7.2.2	EUFOR RCA	28
8	Financování Společné bezpečnostní a obranné politiky	29
9	Spolupráce SBOP s NATO, OSN a třetími zeměmi	30
9.1	Spolupráce SBOP s NATO	30
9.2	Spolupráce SBOP s OSN	30
9.3	Spolupráce SBOP s třetími zeměmi.....	30
10	Dotazníkové šetření	31
11	Shrnutí dotazníkové šetření	46
	Závěr.....	49
	Seznam použité literatury.....	51
	Seznam grafů, obrázků	55

Úvod

V důsledku událostí, které se v Evropě odehrávaly v 1. polovině 20. století, bylo patrné, že státy musí začít spolupracovat v tak důležité otázce, jako je obrana jednomyslně. Evropská unie v současné době působí jako bezpečnostní a obranný aktér. Bezpečnostní rozměr Evropské unie se po roce 1998 vyvinul do podoby Evropské bezpečnostní a obranní politiky (EBOP), jakožto nedílné součásti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky. 1. května roku 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie, čímž dosáhla jednoho ze svých klíčových cílů své zahraniční politiky.

V současné době je toto téma velmi aktuální. Všudy přítomná válka na Ukrajině jen dokazuje, jak je bezpečnost důležitá. Ačkoliv jak Ruská federace, tak ani Ukrajina nejsou členy Evropské unie, tak zde EU hraje velmi velkou roli. Samotná unie prokázala vůči Ukrajině jednotu a sílu, především tím, že ji poskytuje humanitární, politickou, finanční a vojenskou podporu. Jako reakci na vojenskou agresi ze strany Ruska, Evropská unie uvalila vůči Rusku již několik sankcí.

Mým kladným vztahem vůči Evropské unii jsem velmi rád za zvolené téma, protože jsem zpracovával bakalářskou práci, jenž mě bavila a ne pouze něco, co je nutností. Jsem rád, že jsem se mohl přiučit a obohatit, jak je celkový pojem „bezpečnost“ brán v Evropské Unii velmi vážně. Evropská unie má bezpečnost velmi dobře zanalyzovanou a chápe její rizika a hrozby.

Cíle této bakalářské práce jsou detailně popsat a vysvětlit fungování Společné bezpečnostní a obranné politiky a následně z dotazníkového šetření, týkajícího se názorů dotazovaných, jak na vnímání SBOP, tak i vnímání válečného konfliktu na Ukrajině, sestavit shrnutí, analyzování a grafické zpracování výsledků.

Práce se snaží vystihnout Společnou bezpečnostní a obrannou politiku, včetně Společné zahraniční a bezpečnostní politiky, která je důležitá pro SBOP především tím, že jí je nadřazená. Charakteristice těchto dvou politik jsou věnovány první dvě kapitoly, přičemž první je věnována SZPB a druhá SBOP.

V první kapitole jsou zmíněny také nástroje, kterými SZBP disponuje. V druhé kapitole je popsána samotná SBOP. Následuje kapitola vývoje, která je zaměřena na významné smlouvy, které ovlivnily vývoj Evropské unie. Vývoj je zakončen vznikem SBOP, která vešla v platnost v roce 2009. Současně navazují podkapitoly, které s SBOP úzce souvisí, jako je Bezpečnostní strategie EU, Evropský obranný akční plán, Stálá strukturovaná spolupráce (PESCO) a Strategický kompas. Všechny tyto zmíněné organizace, mají podíl na chodu SBOP a zabývají se potřebou této politiky.

Další část práce odkazuje na instituce SBOP, jako jsou Politický a bezpečnostní výbor, který slouží pro politické vedení a koordinaci při řešení dané krize, nebo bezpečnostní výzvy. Další institucí je Evropská obranná agentura. Evropská obranná agentura má na zodpovědnost pomáhání členským státům EU s rozvojem obranných schopností. A mezi instituce SBOP se také dále řadí Ústav EU pro studium bezpečnosti, který má za úkol analýzu otázek zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky. Další část práce je věnována financování SBOP. Civilní mise této politiky jsou financovány z rozpočtu Evropské unie, mezitím co vojenské operace musí hradit každý stát samostatně. Následná část je věnována současným hrozbám, které EU hrozí.

Druhá část práce se zabývá dotazníkovým šetřením, které bylo provedeno. Toto šetření se skládá z hlavních tří částí. První částí je získání všeobecných informací o dotazovaných, druhá část se věnuje otázkám o SBOP a poslední část se věnuje otázkám současné války na Ukrajině.

1 Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP)

Společná zahraniční a bezpečnostní politika Evropské unie (SZBP) slouží jako druhý pilíř Evropské unie. Byla založena roku 1992 Maastrichtskou smlouvou. SZBP podléhá Evropské radě, která určuje směřování společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Hlavní cíle SZBP jsou popsány v článku 11 Smlouvy o Evropské Unii a jsou následující:

- posílení bezpečnosti Evropské unie,
- zabezpečení hodnot, zájmů, nezávislosti a integrity,
- podporování mezinárodních spoluprací,
- udržení míru a posílení bezpečnosti,
- rozvoj demokracie a ochrana nezávislosti a integrity Evropské unie.¹

1.1 Nástroje SZBP

Nejdůležitějším orgánem, který se zabývá formováním SZBP je Evropská rada, která přijímá zásady a obecné směry. Rada Evropské unie, v záležitostech týkajících se SZBP složená z ministrů zahraničních věcí v Radě pro všeobecné záležitosti nese odpovědnost za akceptování rozhodnutí, vztahujících se k formulaci a implementaci SZBP na podstatě obecných směrů, formulovaných Evropskou radou.²

Následně realizování SZBP zaopatřuje předsednictví Rady EU, v níž se střídají jednotlivé státy po půl roce. Předsedající země má odpovědnost provádět rozhodnutí v rámci SZBP a také reprezentuje EU v zahraničně-politických otázkách. Vysoký představitel pro SZBP a zároveň také generální tajemník Rady předsednické zemi je s realizací těchto úkolů nápomocen. S úkoly je nápomocna také budoucí předsednická země.³

„Vysoký představitel unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který předsedá Radě pro zahraniční věci, přispívá svými návrhy k vytváření společné

¹ LACINA, Lubor, Petr STREJČEK a Petr BLÍŽKOVSKÝ. Učebnice světové integrace. Praha: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-104-9

² FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. Evropská unie. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-450-6, s.553

³ EVROPSKÁ UNIE. Evropská zahraniční a bezpečnostní politika [online]. [cit. 3.3.2023]. Dostupný na WWW: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/foreign-and-security-policy_cs

zahraniční a bezpečnostní politiky a zajišťuje provádění rozhodnutí přijatých Evropskou radou a Radou.

Vysoký představitel zastupuje Unii v záležitostech společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Jménem unie vede politický dialog se třetími stranami a vyjadřuje postoj unie v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích.

Při výkonu své funkce se vysoký představitel opírá o Evropskou službu pro vnější činnost. Tato služba působí ve spolupráci s diplomatickými službami členských států a skládá se z úředníků příslušných oddělení generálního sekretariátu Rady a Komise, jakož i z vyslaného personálu vnitrostátních diplomatických služeb. Organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost stanoví rozhodnutí Rady. Rada rozhoduje na návrh vysokého představitele po konzultaci s Evropským parlamentem a po obdržení souhlasu Komise.“⁴

⁴ EVROPSKÁ UNIE. Smlouva o Evropské Unii [online]. [cit. 3.3.2023]. Dostupný na WWW:https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0008.02/DOC_1&format=PDF

2 Společná bezpečnostní a obranná politika

Společná bezpečnostní a obranná politika (SBOP) je politikou, která se zabývá oblastí obrany a zvládnání krizí v rámci Evropské unie. SBOP je součástí společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP). SBOP je politický rámec, který umožňuje členským státům rozvíjet vznik vnitřních politických a vojenských struktur Evropské unie, což následně umožňuje společné řešení konfliktů, krizí a ochranu.⁵

Cílem SBOP je posílit bezpečnost a obranu EU a zlepšit její schopnost jednat společně v oblasti bezpečnosti a obrany. SBOP zahrnuje řadu nástrojů, jako jsou operace a mise v oblasti bezpečnosti a stabilizace, výcvikové mise, humanitární a civilní operace, nebo koordinace mezi členskými státy.

SBOP byla založena v roce 1999 Lisabonskou smlouvou a to v důsledku neschopnosti evropských států zvládat bezpečnost ve svém okolí. Jednalo se například o Kosovo, ve kterém probíhalo etnické násilí, nebo o válku v Bosně po rozpadu Jugoslávie. Evropská unie v té době nedisponovala nástroji, za pomoci kterých by mohla dané problémy vyřešit jinak než diplomaticky, a tak se musela EU spoléhat na Severoatlantskou alianci.⁶

⁵ EVROPSKÝ PARLAMENT. Společná bezpečnostní a obranná politika [online]. [cit. 3.3.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/159/spolecna-bezpecnostni-a-obranna-politika>

⁶ Bezpečnostní a obranná politika - Euroskop. Hlavní strana - Euroskop [online]. Copyright © 2005 [cit. 19.02.2023]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/zahranici-a-bezpecnost/bezpecnostni-a-obranna-politika/>

3 Vývoj společné bezpečnostní a obranné politiky

Vývoj společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) Evropské unie byl postupným procesem s několika významnými milníky. Nejvýznamnějšími smlouvami ve vývoji SBOP byla Maastrichtská, Amsterodamská a Lisabonská smlouva.

3.1.1 Maastrichtská smlouva

Maastrichtská smlouva podepsána v roce 1992 vytvořila Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP), která položila základy SBOP. Společná zahraniční a obranná politika byla zakotvena v Hlavě páté. Maastrichtská smlouva měla založeno na třech pilířích. Prvním pilířem bylo Evropské společenství, druhým pilířem samotná Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) a třetím posledním pilířem byla Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcech.⁷

Obrázek 1 – Přehled tří pilířů EU

Pramen: <https://slideplayer.cz/slide/12333758/>

3.1.2 Amsterodamská smlouva

Amsterodamská smlouva byla podepsána v roce 1997 a v platnost vstoupila až roce 1999. Z hlediska SBOP byla tato smlouva velmi významná, jelikož právě

⁷ LACINA, Lubor, Petr STREJČEK a Petr BLÍŽKOVSKÝ. Učebnice světové integrace. Praha: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-104-9.

touto smlouvou byla samotná Společná bezpečnostní a obranná politika založena.

Cílem této smlouvy bylo vzpružení solidarity a soudržnosti. Tato smlouva změnila Smlouvu o Evropské unii a také Smlouvu o založení Evropského společenství.⁸

3.1.3 Lisabonská smlouva

Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost v roce 2009, ji přejmenovala z Evropské bezpečnostní a obranné politiky na Společnou bezpečnostní a obrannou politiku (SBOP) a zavedla některé institucionální změny k posílení schopnosti EU provádět civilní a vojenské operace krizového řízení. Lisabonská smlouva, která je také známa jak Smlouva o Evropské unii (SEU).

Konkrétně je SBOP popsána v Lisabonské smlouvě v hlavě V (Obecná ustanovení o vnější činnosti unie a zvláštní ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice), kapitole 2 (Zvláštní ustanovení o společném zahraniční a bezpečnostní politice), oddíle 2 (Ustanovení o společné bezpečnostní a obranné politice).⁹

⁸ Amsterodamská smlouva. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1999, s. 11 – 28

⁹ Čermáková, Tereza. Společná bezpečnostní a obranná politika Evropské unie – současné hrozby: bakalářská práce. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2018. Dostupné z https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/73062/CermakovaT_SpolecnaBezpecnostni_IM_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4 Spojitosti se Společnou bezpečnostní a obrannou politikou

4.1 Bezpečnostní strategie EU

V roce 2003 Evropská unie schválila svou první bezpečnostní strategii. Tato strategie byla zaměřená na hrozby, kterým musí Evropská unie a její členské státy čelit a také popisovala představy o světové bezpečnosti. Tato bezpečnostní strategie byla aktualizována v roce 2008 a poslední aktualizace proběhla v roce 2016. V tomto roce byla také popsána nová Globální bezpečnostní strategie EU, kde byly popsány priority budoucího rozvoje SBOP:

- Vytvoření Evropského obranného akčního plánu.
- Prohloubení spolupráce Evropské unie s NATO.
- Prohlubování obranné spolupráce mezi státy (PESCO).¹⁰

4.2 Evropský obranný akční plán

Evropský obranný akční plán byl představen Evropskou komisí v roce 2016. Dokument v sobě obsahuje plán na zvýšení obranných výdajů a obranné spolupráce mezi evropskými členskými státy. Součástí obranného akčního plánu jsou 3 pilíře:

- evropský obranný fond (EDF),
- posílení vnitřního trhu s obranným materiálem pomocí implementace směrnic obranného balíčku,
- podpora investic pro dodavatelské firmy v obranném průmyslu.¹¹

¹⁰ EUROSOP. Bezpečnostní a obranná politika [online]. [cit. 14.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://europoskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/zahranici-a-bezpecnost/bezpecnostni-a-obranna-politika/>

¹¹ EUROPIEN COMMISSION. European Defence Action Plan: Towards a European Defence Fund [online]. [cit. 11.2.2023]. Dostupný na WWW: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_16_4088

4.2.1 Evropský obranný fond

Evropský obranný fond je nástrojem pro vytváření příhraničních výzkumných a vývojových projektů. EDF podporuje především malé a střední podniky.

Evropský obranný fond

Nový fond na podporu spolupráce podniků z EU v oblasti obrany a zvýšení jejich inovační kapacity

K čemu bude sloužit?

- 1 Umožní budovat konkurenceschopný, inovativní a efektivní evropský obranný průmysl
- 2 Bude podporovat přeshraniční spolupráci a vytvoří v EU integrovanější obranný trh
- 3 Bude stimulovat společný výzkum a vývoj obranných produktů a technologií
- 4 Přispěje ke strategické autonomii EU

Obrázek 2 - Evropský obranný fond

Pramen: <https://aobp.cz/evropsky-obranny-fond/>

Evropský obranný fond pro období mezi lety 2021-2027 disponuje s rozpočtem 8 miliard eur. Z částky 8 miliard eur bude použito 5,3 miliardy eur na vývoj a 2,6 miliardy eur na výzkum. Zbylé prostředky se použijí na přelomové technologie a inovativní vybavení.¹²

¹² AOBP. Evropský obranný fond [online]. [cit. 19.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://aobp.cz/evropsky-obranny-fond/>

4.3 Stálá strukturovaná spolupráce (PESCO)

PESCO, neboli stálá strukturovaná spolupráce vyznačuje nástroj na stálou užší spolupráci v obraně a bezpečnosti. Důležitým kritériem je posílení spolupráce v oboru budování obranných a vojenských způsobilostí. Společná spolupráce následně vede k sofistikovanému rozvoji obranných schopností a větší kapacitní možnosti investic do společných projektů.¹³

Samotné členské státy navrhují projekty, které v posílení evropských obranných schopností mohou být nápomocny. Pokud Rada daný projekt schválí, tak navrhující země se stává zodpovědnou za realizaci a vedení projektu. Každý stát se může účastnit libovolného projektu na základě své dobrovolnosti.

Vybrané stálé spolupráce PESCO z roku 2021:

- vzdušné síly pro vzdušné systémy,
- obrana kosmických prostředků,
- vojenské partnerství EU,
- Platforma pro sdílení a výměnu satelitních snímků z vládních zdrojů.¹⁴

4.4 Strategický kompas

První návrh Strategického kompasu byl předložen v listopadu roku 2021. Na návrhu se podílelo všech současných 27 členských států EU. V následku války na Ukrajině v roce 2022 se Rada Evropské unie rozhodla pro schválení Strategického kompasu pro bezpečnost a obranu.

Kompas slouží jako plán pro posílení bezpečnostní a obranné politiky Evropské unie až do roku 2030. Tento dokument navazuje na již výše zmíněnou Globální strategii z roku 2016. Oproti Globální strategii má ale kompas přesnější profil.

Strategický kompas umožňuje posuzovat strategické prostředí EU a posuzovat hrozby a výzvy, kterým Evropská unie čelí. Kompas má za hlavní cíl

¹³ MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *PESCO* [online]. [cit. 24.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.mosr.sk/46746-sk/pesco/>

¹⁴ EUROSOP. *Stálá strukturovaná spolupráce PESCO* [online]. [cit. 21.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://eurosop.cz/evropska-unie/politiky-eu/zahranici-a-bezpecnost/bezpecnostni-a-obranna-politika/stala-strukturovana-spoluprace-pesco/>

posilnit schopnost Evropské unie, jakožto zajišťovatele bezpečnosti. To se týká zlepšení schopností a ochoty jednat, zvýšení odolnosti čelit hrozbám a zvýšení investic do obranných schopností. Kompas je tvořen ze čtyř pilířů, kterými jsou jednat, zajistit bezpečnost, investovat, rozvíjet partnerství.¹⁵

4.4.1 Jednat

V případě vyústění situace v krizi, musí být EU schopna jednat rychle a důrazně. V tomto případě Evropská unie učiní následující kroky.

- vytvoří schopnost rychlého nasazení EU – rozmístění 5000 vojáků pro různé druhy krizí,
- posílí velitelské a řídicí struktury – zlepšení vojenské mobility, pravidelná cvičení v terénu na pevnině a na moři, zvýšení připravenosti,
- posílí civilní a vojenské mise SBOP – podpora rychlejší a sofistikovanějších rozhodovacích procesů, větší finanční solidarita.

4.4.2 Zajistit bezpečnost

Zajištění bezpečnost je důležité pro posilňování schopností předvídat hrozby a chránit tím občany Evropské unie. Za tímto účelem Evropská unie podnikne následující kroky:

- rozvíjení kybernetické bezpečnosti EU – snaha o co nejlepší reakci na kybernetické útoky,
- vypracování kosmické strategie EU pro bezpečnost a obranu,
- rozšíření koordinované přítomnosti na moři – posílení námořní, vzdušné a vesmírné oblasti,
- posílení zpravodajské schopnosti – zvýšení informovanosti o situaci a strategický výhled citace.

¹⁵ RADA EU. Strategický kompas pro posílení bezpečnosti a obrany EU v příštím desetiletí [online]. [cit. 21.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/03/21/a-strategic-compass-for-a-stronger-eu-security-and-defence-in-the-next-decade/>

4.4.3 Investovat

Evropská unie ve snaze o snížení technologické a průmyslové závislosti a investování do schopností a technologií podstoupí následující kroky:

- využívání stále pracovní skupiny (PESCO) a Evropského branného fondu – rozvíjení vojenských schopností a možností, investice do inovací v sekci obrany, vytvoření centra pro inovaci v oblasti obrany,
- zlepšení rozvoje a plánování schopností – lepší řešení hrozeb a výzev.

4.4.4 Rozvíjet partnerství

Pro společná řešení hrozeb a výzev Evropská unie podnikla úsilí o zvýšení spolupráce s významnými partnery těmito kroky:

- posílení partnerství mezi EU s NATO a OSN – strukturovanější operační a tematické spolupráce,
- posílení spolupráce s regionálními partnery jako jsou ASEAN, Africká unie, nebo OBSE,
- vytvoření fóra partnerství EU v oblasti bezpečnosti a obrany.¹⁶

¹⁶ EUROSOP. *Bezpečnostní a obranná politika* [online]. [cit. 14.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://euroskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/zahranici-a-bezpecnost/bezpecnostni-a-obranna-politika/>

5 Instituce Společné bezpečnostní a obranné politiky

5.1 Politický a bezpečnostní výbor (COPS)

Tento výbor slouží pro politické vedení a koordinaci při řešení dané krize, nebo bezpečnostní výzvy. Výbor monitoruje mezinárodní situaci a zajišťuje politickou kontrolu při operacích. COPS se skládá ze zástupců členských států, přesněji velvyslanců daných zemí, kteří sídlí v Bruselu a předsedají mu zástupci Evropské služby pro vnější činnost. Za běžných okolností výbor zasedá dvakrát týdně, v případě náhlé situace i vícekrát. COPS úzce spolupracuje s dalšími orgány EU, například s Evropskou službou pro vnější činnost a Evropskou obrannou agenturou a to z důvodu poskytování politické a strategické orientace v oblasti bezpečnosti a obrany Evropské unie. Pod COPS spadají další dva výbory, kterými jsou Vojenský výbor Evropské unie (EUMC) a Výbor pro civilní aspekty řešení krizí (CivCom).¹⁷

5.1.1 Vojenský výbor Evropské unie (EUMC)

Tento výbor je složen z náčelníků generálních štábů, kteří jsou zastupováni stálými vojenskými zástupci. Tento výbor je nejvýše postaveným vojenským orgánem zřízeným v rámci Rady. EUMC slouží k řízení vojenské činnosti v rámci Evropské unie, jakou jsou provádění a plánování vojenských misí a operací. Dále tento výbor předkládá doporučení Politickému a bezpečnostnímu výboru v oblasti vojenských záležitostí.¹⁸

5.1.2 Výbor pro civilní aspekty řešení krizí (CivCom)

CivCom zajišťuje poradenství Politickému a bezpečnostnímu výboru a stará se o civilní mise, primárně o nevojenské jednotky. Dále má výbor na starost

¹⁷ RADA EU. *Politický a bezpečnostní výbor* [online]. [cit. 14.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/preparatory-bodies/political-security-committee/>

¹⁸ RADA EU. *Vojenský výbor Evropské unie (EUMC)* [online]. [cit. 14.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/preparatory-bodies/european-union-military-committee/>

přípravu plánovacích dokumentů pro nové mise. Výboru zasedají zástupci členských států EU.¹⁹

5.2 Evropská obranná agentura (EDA)

Evropská obranná agentura má na zodpovědnost pomáhání členským státům s rozvojem obranných schopností. EDA se tak snaží hledat možnosti a cesty, jak koordinovat ozbrojenost armád členských států a vytvoření mezinárodního konkurenceschopného evropského trhu. Agentura dostává od Evropské rady, které je politicky podřízena úkoly a je její povinností dvakrát za rok podat Radě Evropské unii zprávu.²⁰

5.3 Satelitní středisko Evropské unie (SatCen)

Tato agentura se zabývá poskytováním produktů a služeb, které jsou založeny na principu využívání kosmických zařízení. Poskytují letecké a satelitní snímky. Tyto produkty jsou poskytovány subjektům, které o věcech mají rozhodovací pravomoc. SatCen je nápomocen díky včasnému varování před možnými krizovými situacemi a informacemi o globální situaci.²¹

5.4 Ústav EU pro studium bezpečnosti (EUISS)

Úkolem daného výboru je analýza otázek zahraniční, obranné a bezpečnostní politiky. Hlavní úlohou EUISS poskytování a pořádání diskusních fór. Též působí jako zdroj informací mezi evropskými odborníky a politiky na všech úrovních.²²

¹⁹ RADA EU. *Výbor pro civilní aspekty řešení krizí (CivCom)* [online]. [cit. 11.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/preparatory-bodies/committee-civilian-aspects-crisis-management/>

²⁰ MINISTERSTVO OBRANY ČR. *EVROPSKÁ OBRANNÁ AGENTURA* [online]. [cit. 11.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=7846>

²¹ OFICIÁLNÍ INTERNETOVÁ STRÁNKA EVROPSKÉ UNIE. *Satelitní středisko Evropské unie (SatCen)* [online]. [cit. 14.2.2023]. Dostupný na WWW: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/satcen_cs

²² OFICIÁLNÍ INTERNETOVÁ STRÁNKA EVROPSKÉ UNIE. *Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (EUISS)* [online]. [cit. 13.2.2023]. Dostupný na WWW: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/euiss_cs

5.5 Vojský štáb EU (EUMS)

Vojský štáb Evropské unie je jedinou stálou vojenskou strukturou Evropské unie. Náplní práce EUMS je snaha o včasné varování před riziky a následně tyto rizika analyzovat a posuzovat. Vojský štáb má pod sebou další dva zřízené útvary, kterými jsou Útvar schopnosti civilního provádění a plánování (CPCC) a poté Útvar schopnosti vojenského plánování a vedení (MPCC).²³

5.5.1 Útvar schopnosti civilního plánování (CPCC)

Odpovědnost tohoto útvaru spočívá v provádění civilních misí. Tím se rozumí plánování a vedení civilních operací a řádné provedení daných úkolů, které se týkají dané mise.

5.6 Útvar schopnosti vojenského plánování a vedení (MPCC)

Tento útvar má snahu o zlepšení struktury Evropské unie v oblasti řešení krizí. MPCC má na starost operační plánování a vedení vojenských misí.²⁴

²³ EUROSOP. *Bezpečnostní a obranná politika* [online]. [cit. 18.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://euroskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/zahranici-a-bezpecnost/bezpecnostni-a-obranna-politika/>

²⁴ RADA EU. *Spolupráce EU v oblasti bezpečnosti a obrany* [online]. [cit. 24.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/defence-security/>

6 Současné hrozby Evropské unie

V současné době ohrožuje bezpečnost Evropské unie mnoho hrozeb. V bezpečnostní strategii EU se píše o Terorismu a organizované trestné činnosti, šíření zbraní hromadného ničení, energetické bezpečnosti, nebo také změně klimatu. Osobně považuji jako největší hrozby pro bezpečnost EU Kybernetické hrozby, Nelegální migraci a Terorismus, a proto je níže blíže popíši a specifikuji.

6.1 Kybernetické hrozby

Pojem kybernetická bezpečnost se pojí do kybernetického prostoru, tedy do prostoru informačních systémů a zařízení, které se k sobě vzájemně pojí. Kybernetická bezpečnost má za úkol ochranu před počítačovými, informačními, nebo systémovými hrozbami.²⁵

V současné době jsou odvětví jako doprava, energetika a zdravotnictví stále více a více závislé na digitálních technologiích, čímž jsou v důsledku více vystavovány kybernetickým hrozbám. V Evropské unii se vyskytuje přes 60 tisíc podniků, které působí v oblasti kybernetické bezpečnosti. Předpokládá se, že v roce 2025 bude k internetu připojeno 41 miliard zařízení.

V posledních letech kybernetické útoky jsou prováděny častěji, mnohem propracovaněji a promyšleněji. Proto v roce 2020 přišli představitelé Evropské unie s výzvou k posílení schopností Evropské unie v oblasti zajištění přístupu k údajům pro účely justice a vymáhání práva, ochranou před kybernetickými hrozbami a také k vytvoření komunikačního prostředí, a to zejména za využití kvantového šifrování.

Nejčastější podoby kybernetických hrozeb jsou získání kontroly nad osobními zařízeními cizích osob pomocí malwaru, dále šíření nezákonného obsahu na sociálních mediích, nebo také využívání darknetu k proniknutí do cizích systémů a nezákonným prodejm.²⁶

²⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Bezpečnostní hrozby* [online]. [cit. 22.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby337414.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

²⁶ RADA EU. *Nejzávažnější kybernetické hrozby v EU* [online]. [cit. 13.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/cyber-threats-eu/>

6.2 Nelegální migrace

Pojem nelegální migrace je oblastí, u které se velmi špatně odhaduje její vývoj, a proto musí být snaha o její potírání. Nelegální migrace je problémem, kterým může ohrozit vnitřní stabilitu daných států, nebo bezpečnostní situaci. Samotný pojem znamená neoprávněný vstup na dané území, nebo jeho neoprávněné opuštění.²⁷

6.2.1 Migrační trasy

Existuje několik významných migračních tras a níže vybrané z nich popíši. Všechny z těchto tras budou trasy směřující do Evropské unie.

6.2.1.1 Trasa přes středomoří

Tato trasa slouží primárně pro nelegální vstup do Španělska. Tento migrační tok zejména slouží pro obyvatele Alžírsko, Maroka a také lidé z oblasti subsaharské Afriky. Trasa se dá brát jak přes moře na pevninu Španělska, nebo po souši v severní Africe, ve které se nachází španělské enklávy Ceuta a Melilla.

6.2.1.2 Trasa přes centrální středomoří

Tato trasa se využívá pro nelegální vstupy do Itálie a na Maltu. Migranti zde cestují po moři. Tento tok posluhuje z velké části k dalšímu rariu osob do dalších částí Evropy přes Turecko a nejčastějšími migranty jsou obyvatelé subsaharské Afriky, severní Afriky a Blízkého východu.

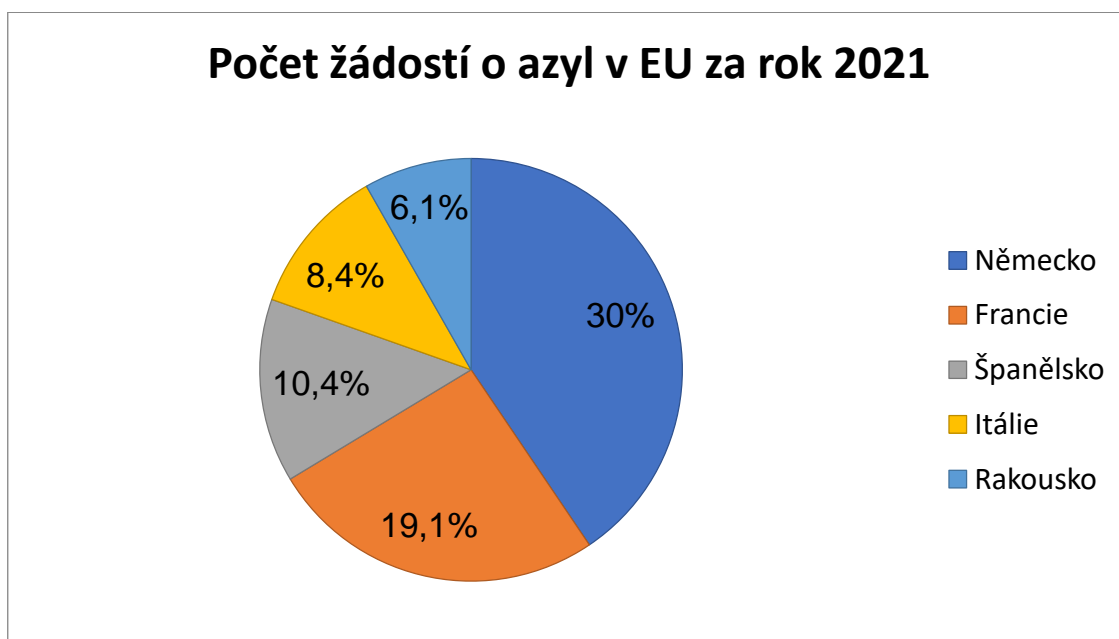
6.2.1.3 Západobalkánská trasa

Západobalkánská trasa se řadí mezi ty nejhlavnější migrační trasy. Rekordních čísel dosáhla tato trasa v roce 2015 a od roku 2019 počet nelegálních vstupů opět narůstá. Tato trasa slouží pro nelegální vstupy do Evropské unie v Západoalbánské oblasti, tedy do států Bulharska, Maďarska, Rumunska a Chorvatska.

²⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. [cit. 13.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx>

6.2.1.4 Trasa přes západní Afriku

Trasa přes západní Afriku slouží pro nelegální vstupy v Atlantském oceánu, přesněji na Kanárských ostrovech. V roce 2022 tato trasa dostává k poklesu. Nejvíce migrantů je zde z Maroka, Senegalů a Gambie.²⁸

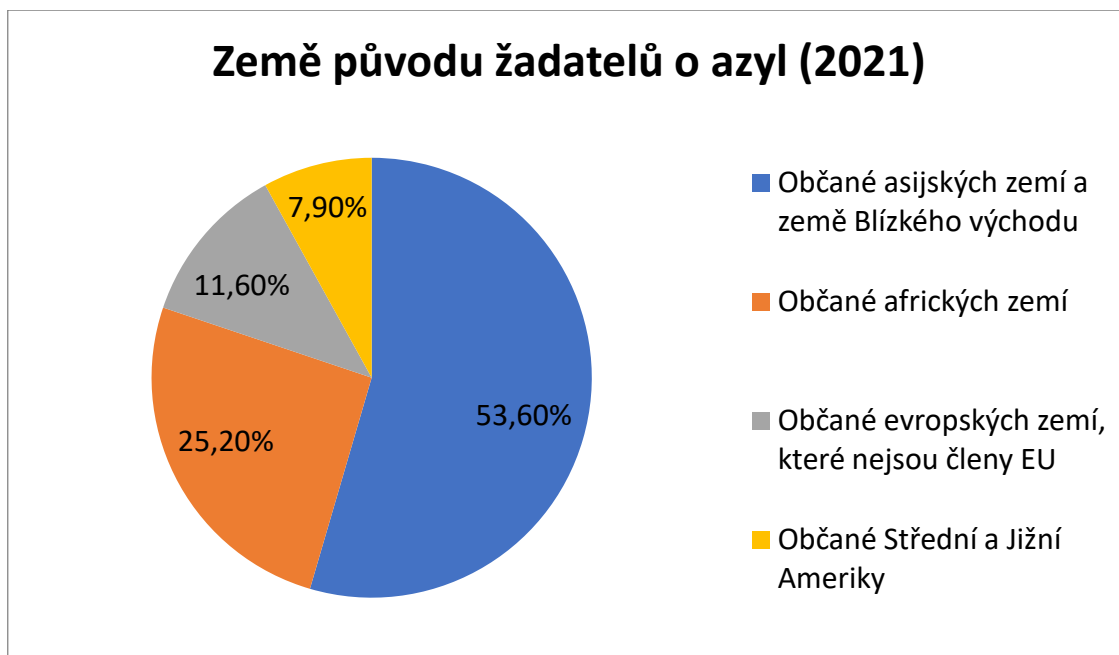

Graf 1 - Graf počtu žádostí o azyl v EU v roce 2021

Pramen: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/asylum-applications-eu/>

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že v roce 2021 obdrželo nejvíce žádostí o azyl Německo, následovala Francie, Španělsko, Itálie a Rakousko.

²⁸ RADA EU. *Migrační a azylová politika* [online]. [cit. 22.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/>

Graf 2 – Země původu žadatelů o azyl v EU za rok 2021

Pramen: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/asylum-applications-eu/>

V grafu číslo 3 můžeme vidět, že nejvíce žadatelů o azyl do EU v roce 2021 bylo od občanů asijských zemí. Konkrétně zemí s největším počtem žádostí byla Sýrie, Afghánistán a Irán.

6.3 Terorismus

Terorismus je další velkou hrozbou pro Evropskou unii. Terorismus by se dal definovat jak plánované a promyšlené užití hrozby, či násilí k dosažení vlastních cílů. V Evropské unii nesou odpovědnost za boj proti terorismu prvotně členské státy.²⁹

Evropská unie si vede od roku 2001 seznam teroristických osob, nebo skupin, který se musí každých půl roku přezkoumávat. Poté, co v roce 2004 došlo k teroristickému útoku v Madridu, tak Evropská unie zřídila funkci protiteroristického koordinátora EU. V roce 2015 Evropská unie učinila prohlášení, kterými by se členské státy měly řídit. Toto prohlášení se týkalo tří částí: spolupráce s mezinárodními partnery, předcházení radikalizace

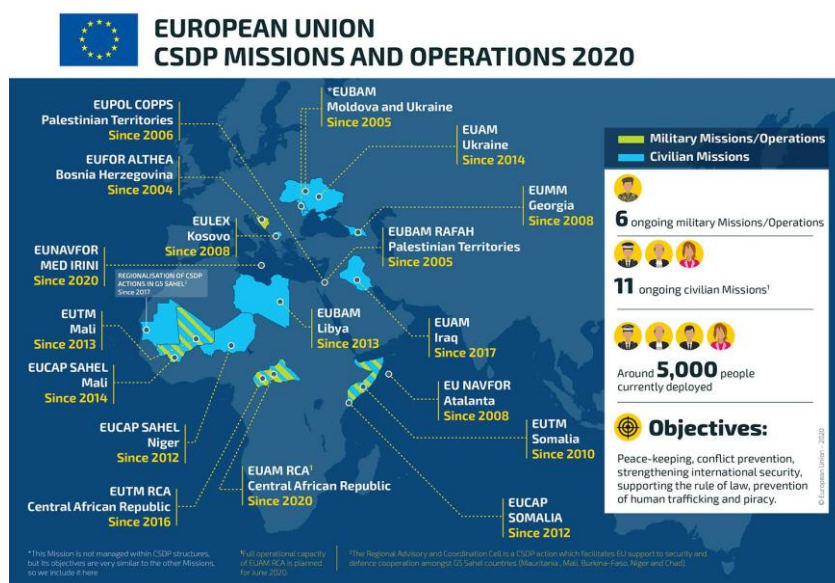
²⁹ BEZPEČNOSTNĚ INFORMAČNÍ SLUŽBA. *Terorismus* [online]. [cit. 22.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.bis.cz/terorismus/>

a ochrana hodnot, zajištění bezpečnosti občanů. V roce 2020 v důsledku teroristických útoků spáchaných ve Francii ministři vnitra členských států dohodli na boji proti terorismu, bez toho aby byly ohroženy společné hodnoty EU. V roce 2021 na území Evropské unie došlo k patnácti teroristickým útokům. Nejvíce postiženou zemí byla Francie s pěti teroristickými útoky, následovalo Německo se třemi teroristickými útoky a Dánsko se dvěma teroristickými útoky.³⁰

³⁰ RADA EU. *Terorismus v EU: fakta a čísla* [online]. [cit. 15.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/terrorism-eu-facts-figures/>

7 Operace SBOP

Od roku 2003 Evropská unie uskutečnila 37 operací na třech kontinentech. V současnosti probíhá 7 vojenských operací a 11 civilních misí v Evropě, Africe a Blízkém východě. Jejich primárním úkolem je humanitární pomoc ve vojenských oblastech, snaha o udržení míru, řešení konfliktů, nebo také následně operace pro ukončení konfliktů. Evropská unie v současné době nasazuje v zahraničí přibližně 4000 svých civilních a vojenských zaměstnanců. Zmíněné operace se dále dělí na civilní mise a vojenské operace.³¹

Obrázek 3 - Přehled misí EU v roce 2020

Pramen: <https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/evropska-unie-na-konte-vice-nez-tri-desitky-misi-jednu-ted-povede-cesky-general/>

Na výše zobrazeném obrázku lze vidět přehled civilních a vojenských misí v rámci Evropské unie v roce 2020, přičemž civilní mise jsou zbarveny modře a vojenské mise jsou na obrázku číslo 3 zbarveny do světle zelené barvy.

³¹ EUROSOP. *Bezpečnostní a obranná politika* [online]. [cit. 15.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://europa.eu/evropska-unie/politiky-eu/zahranici-a-bezpecnost/bezpecnostni-a-obranna-politika/>

7.1 Civilní mise

Civilní mise se dají dále rozdělit na policejní, asistenční, pozorovatelské a hraniční asistenční mise. Tyto civilní mise se zabývají reformami bezpečnostního sektoru a podporují budování celních a pohraničních kapacit.³²

7.1.1 Pozorovatelská mise EUMM v Gruzii

Mise EUMM v Gruzii trvá od září roku 2008, poté, když v srpnu roku 2008 Gruzie byla ve válce s okolními státy. Do této války bylo zapojeno 45 000 vojáků. Úkolem této pozorovatelské mise je dohled nad tím, aby nedošlo k dalším nepokojům a hlídání bezpečnosti místních obyvatel. Situace v Gruzii je sledována ze tří polních kanceláří. V současnosti se v Gruzii vyskytuje 204 zaměstnanců z 25 států Evropské unie.³³

7.1.2 Policejní mise EUPOL v Afghánistánu

Tato mise byla zahájena v létě roku 2007. Jedná se o druhou největší civilní misi v rámci SBOP, protože se v Afghánistánu nachází 200 místních zaměstnanců a 290 zaměstnanců mezinárodních, jako jsou policisté, nebo odborníci na právní stát. Cíl mise vede k vytvoření udržitelné a efektivní civilní policie. Tato civilní policie následně spolupracuje s afghánským justičním systémem za účelem zlepšení bezpečnosti místních obyvatel.³⁴

7.2 Vojenské operace

Vojenské operace mají za svůj úkol podporování reform, týkajících se bezpečnostního sektoru v oblasti obrany a také stabilizování situací v krizových oblastech. Snahou Evropské unie je zpočátku využití nevojenských nástrojů, v případě neúspěchu se využijí vojenské operace. V těchto situacích se poté vysílá vojsko. Toto vojsko je vysláno za záměrem výcviku

³² Čermáková, Tereza. Společná bezpečnostní a obranná politika Evropské unie – současné hrozby: bakalářská práce. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018. Dostupné z https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/73062/CermakovaT_SpolecnaBezpecnostni_IM_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

³³ VĚRA ČERNÁ. *V Gruzii pomáhá situaci stabilizovat mise EUMM* [online]. [cit. 16.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/rozhovor-s-jitkou-hakovou:-v-gruzii-pomaha-situaci-stabilizovat-mise-eumm-14605/>

³⁴ RADA EU. *Policejní mise EU v Afghánistánu* [online]. [cit. 16.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2015/02/10/eu-police-mission-afghanistan-new-head/>

bezpečnostních složek, pomoci při humanitárních akcích, nebo také k udržení dohledu nad bezpečností v dané oblasti.³⁵

7.2.1 EUNAVFOR Atalanta

Operace EUNAVFOR Atalanta se nachází v oblasti Afrického rohu a Indického oceánu. Jedná se o první námořní operaci v dějinách Evropské unie. Operace trvá od 8. Prosince 2008. Na operaci se podílejí i neunijní státy. Účelem operace je ochrana námořního prostoru před pirátstvím, jelikož v této oblasti docházelo k četným únosům obchodních lodí a vydírání posádek. Tyto únosy poté způsobovaly hospodářské škody. Operace probíhá v režimu stálého hlídání rizikových oblastí a namátkových kontrol lodí.³⁶

7.2.2 EUFOR RCA

Vojenská operace EUFOR RCA trvala od 10. února 2014 až do 15. března 2015 v reakci na vnitřní konflikt ve Středoafričské republice. Konkrétně se jednalo o sesazení tehdejšího prezidenta Françoise Bosizého a Středoafričská republika nebyla pod vedení prozatímního prezidenta Michela Djotodia kontrolovat bezpečnost v zemi. V tomto důsledku bylo účelem mise stabilizovat oblast a zajistit bezpečné prostředí. Začátek operace měl za cíl vrátit bezpečnost na mezinárodní letiště v hlavním městě Středoafričské republiky Bangui a následně docílit bezpečného prostředí i v dalších oblastech.³⁷

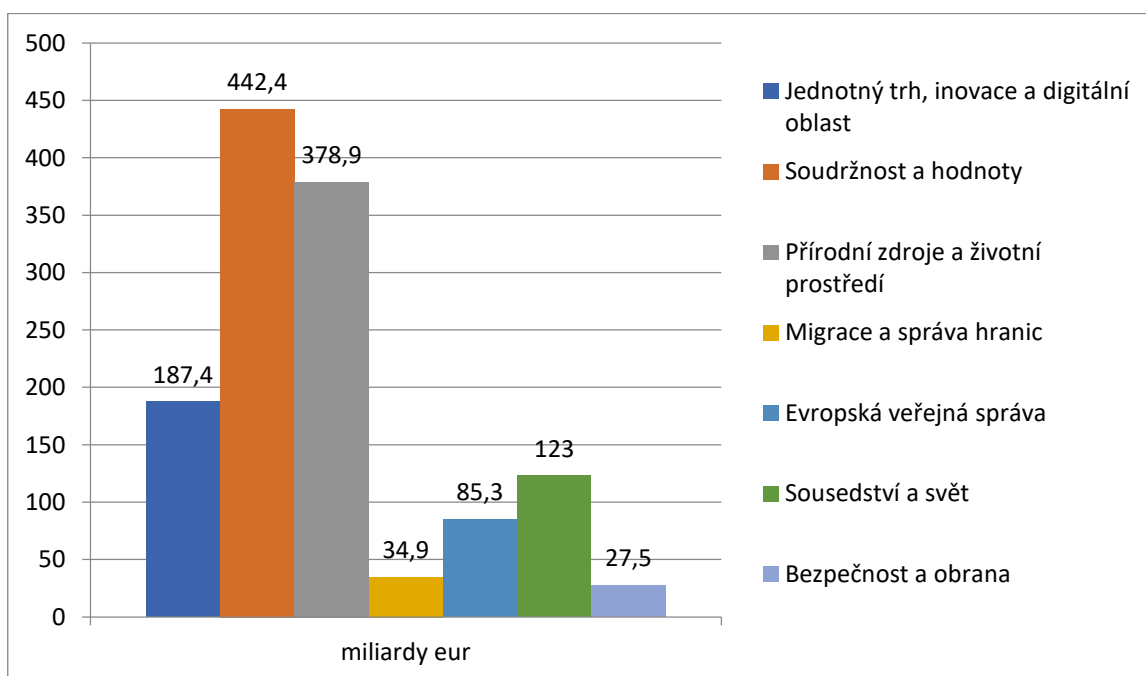
³⁵ Čermáková, Tereza. Společná bezpečnostní a obranná politika Evropské unie – současné hrozby; bakalářská práce. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018. Dostupné z https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/73062/CermakovaT_SpolecnaBezpecnostni_IM_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

³⁶ EU NAVAL FORCE. Eunavfor [online]. [cit. 20.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://eunavfor.eu/>

³⁷ EUROGENDFOR. EUFOR RCA [online]. [cit. 21.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://eurogendfor.org/eurogendfor-central-african-republic/>

8 Financování Společné bezpečnostní a obranné politiky

O rozdělení financí v oblasti SBOP rozhoduje Rada a je popsána v článku 41 Smlouvy o Evropské unii. Z rozpočtu EU jsou financovány pouze civilní mise, vojenské mise musí platit dotyčné členské země. Pokud operativní výdaje nejsou hrazeny z rozpočtu Evropské unie, tak je dle klíče hrubého národního produktu hradí členské státy. Rada po konzultaci s Evropským parlamentem přijímá rozhodnutí, které určí zvláštní postupy, za pomoci kterých je možno zajistit rychlý přístup k prostředkům rozpočtu EU. To následně slouží k neodkladnému financování iniciativ spojených s rámcem společné zahraniční a bezpečnostní politiky.³⁸

Graf 3 – Graf znázorňující finanční rámec EU na období 2021 – 2027

Pramen: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/the-eu-budget/long-term-eu-budget-2021-2027/>

Z výše uvedeného grafu je patrné, že Bezpečnost a obrana ve finančním rámci Evropské unie pro roky 2021-2027 tvoří 27,5 miliard eur.

³⁸ Ministerstvo zahraničních věcí ČR: Financování SZBP [online]. [cit. 17.2.2023]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_evrope/vnejsi_vztahy_eu/spolecna_zahranicni_a_bezpecnost_ni/financovani_szbp.html

9 Spolupráce SBOP s NATO, OSN a třetími zeměmi

9.1 Spolupráce SBOP s NATO

SBOP plní vůči NATO podpůrnou činnost. V situacích, kde se NATO neúčastní jako celek, tak Evropská unie provádí své vlastní vojenské operace. Spolupráce mezi EU a NATO pomáhá k zlepšování vojenských schopností. Tím se vzájemně EU a NATO posilují a vojenské schopnosti se mohou ubírat správným směrem.

Evropská unie může provádět operace buď to s použitím prostředků a schopností NATO, nebo může provádět operace bez této pomoci od NATO. Příkladem operace, ve které Evropská unie vedla operaci s použitím prostředků a schopností NATO je operace Althea. Příkladem naopak operace, ve které Evropská unie obešla bez použití prostředků NATO je operace EUTM Somalia.

9.2 Spolupráce SBOP s OSN

Spolupráce mezi SBOP a OSN se vyvinula na úroveň strategického partnerství, a to zejména v důsledku spolupracování v oblasti civilního a vojenského zvládnání krizí. Úspěchy společné spolupráce lze vidět na operacích a misích v Mali, Demokratické republice Kongo, Somálsku, Afghánistánu, nebo Středoafričské republice.

9.3 Spolupráce SBOP s třetími zeměmi

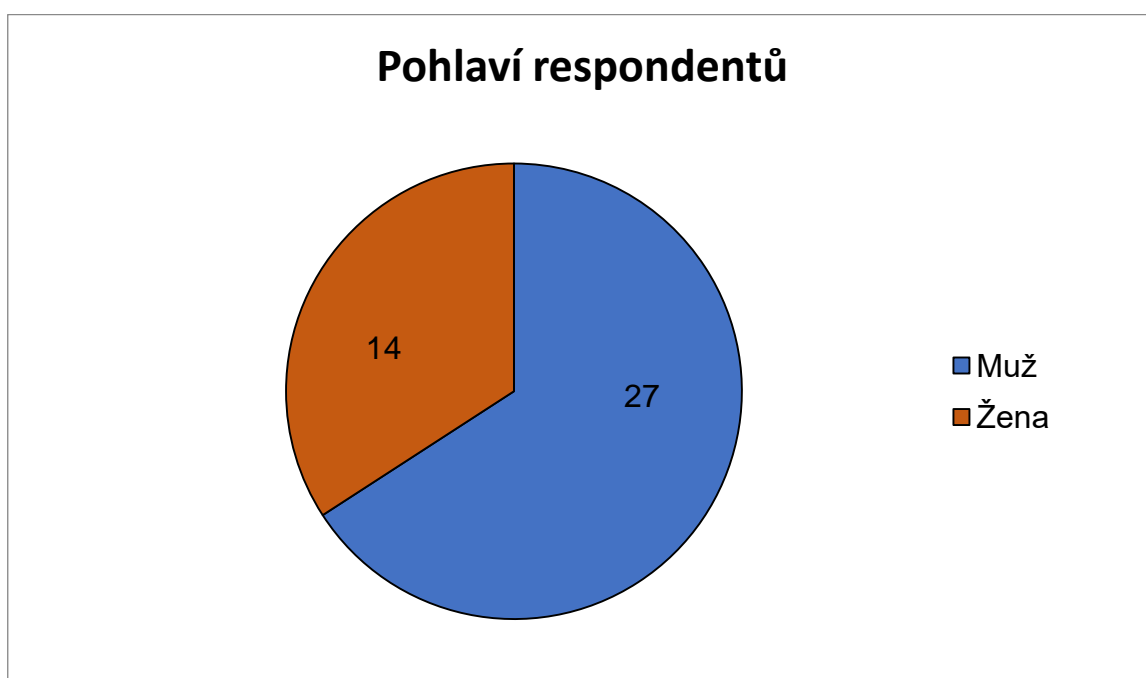
Zde funguje spolupráce především se zeměmi, které jsou členy NATO, ale nejsou členy Evropské unie. Tyto země se mohou podílet na spolufinancování nákladů na dané operace nebo kapacitními příspěvky. Evropská unie přispěla na princip „train and equip“. Tímto principem bylo umožněno, aby se partneři Evropské unie byli schopni popasovat s řešením dané krize samostatně a evropské země nemusely dále nasazovat své schopnosti.³⁹

³⁹ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Společná bezpečnostní a obranná politika SBOP* [online]. [cit. 19.2.2023]. Dostupný na [WWW:https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_evrope/vnejsi_vztahy_eu/spolecna_zahranicni_a_bezpecnostni/spolecna_bezpecnostni_a_obranna_politika.html](https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_evrope/vnejsi_vztahy_eu/spolecna_zahranicni_a_bezpecnostni/spolecna_bezpecnostni_a_obranna_politika.html)

10 Dotazníkové šetření

V praktické části jsem provedl dotazníkové šetření, ve kterém jsem položil celkem 15 otázek. Z těchto 15 otázek se první čtyři otázky stahovaly na zjištění základních informací o respondentech, dalších 6 otázek se týkalo Evropské unie a Společné bezpečnostní a obranné politiky. Posledních pět otázek bylo orientováno na aktuální téma Rusko – Ukrajinského konfliktu na Ukrajině. Dotazník vyplnilo celkově 41 respondentů. Vždy šlo použít pouze jednu odpověď. Dotazníkové šetření bylo prováděno v lednu roku 2023, tedy téměř rok od začátku válečné agrese na Ukrajině. Dotazník byl proveden elektronickou formou pomocí internetové stránky survio.com.

1. otázka: Jaké je Vaše pohlaví?

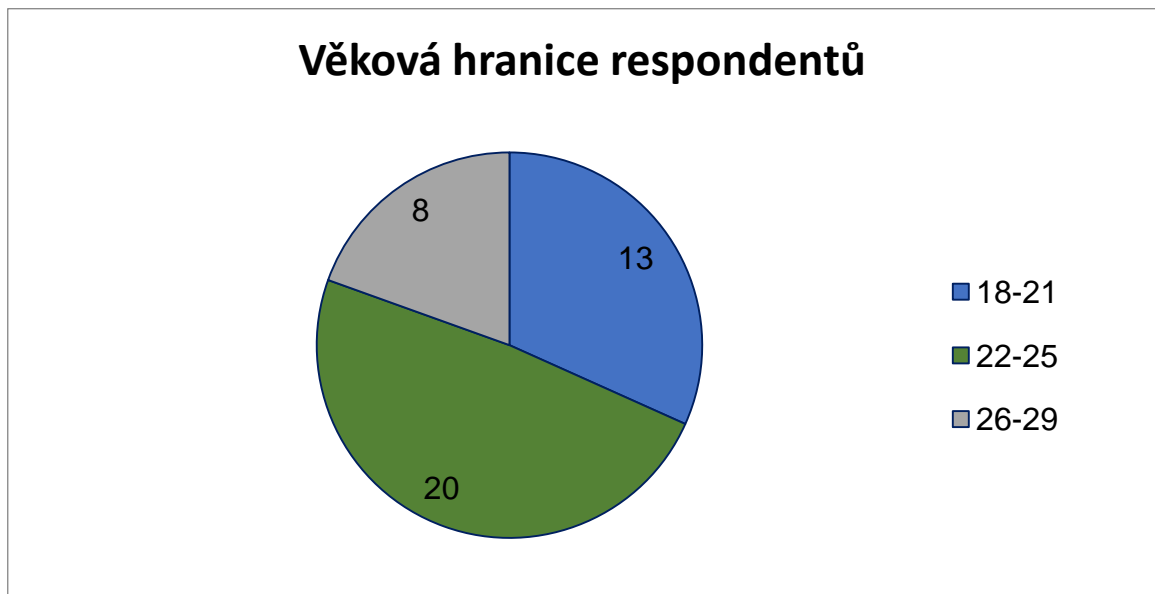

Graf 4 – Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu vypovídá, že na dotazník odpovědělo ze 41 respondentů 27 mužů a 14 žen. Procentuálně odpovědělo 66% mužů a 34% žen.

2. otázka: Kolik Vám je let?

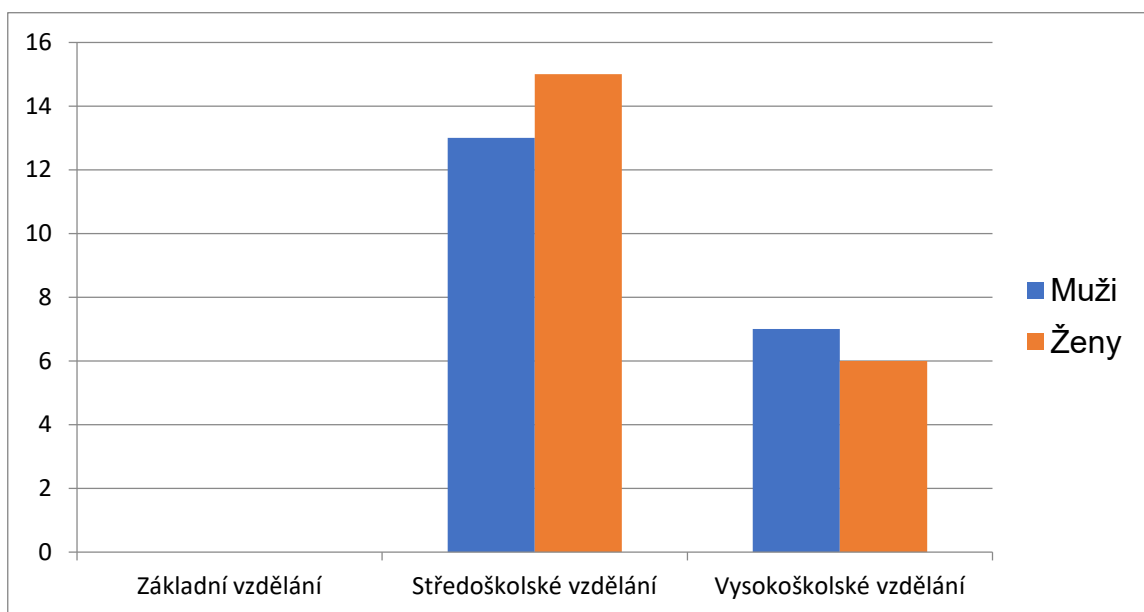

Graf 5 – Věková hranice respondentů

Zdroj: vlastní šetření

Věková hranice v mém dotazníku byla 15 let až 24 let rozdělená do tří kategorií. První kategorie byla od 18 do 21 let, která byla druhou nejvíce zastoupenou s 13 respondenty. Druhá kategorie od 22 do 25 let a zároveň s 20 respondenty byla největší kategorie. Poslední kategorie od 26 do 29 let byla s 8 respondenty nejméně zastoupená.

3. otázka: Jaké je Vaše vzdělání?

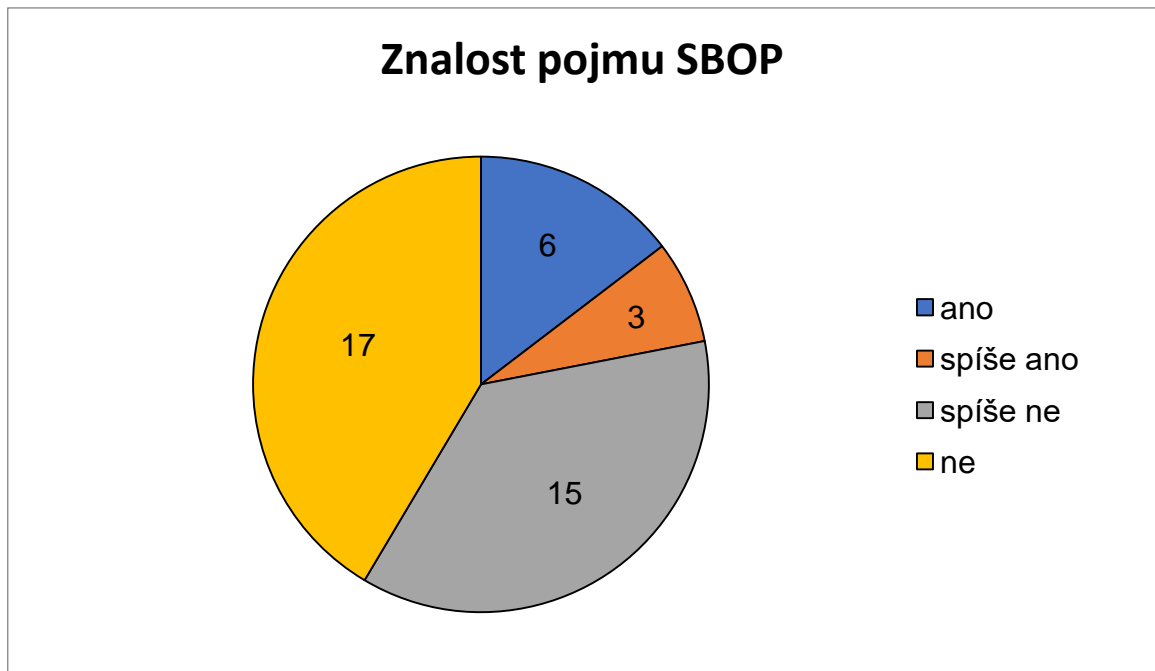

Graf 6 – Dosažené vzdělání

Zdroj: vlastní šetření

Nejvíce obsaženou kategorií v otázce týkající se dosaženého vzdělání byla odpověď středoškolské vzdělání, a to jak u mužů, tak i u žen. Přesněji odpovědělo touto odpovědí 15 žen a 13 mužů. Druhou nejvíce obsaženou kategorií byla odpověď dosaženého vysokoškolské vzdělání. Konkrétně zde odpovědělo 6 žen a 7 mužů. Odpověď základní vzdělání nebyla použita ani jednou.

4. otázka: Slyšela/a jste někdy pojem „Společná bezpečnostní a obranná politika“?

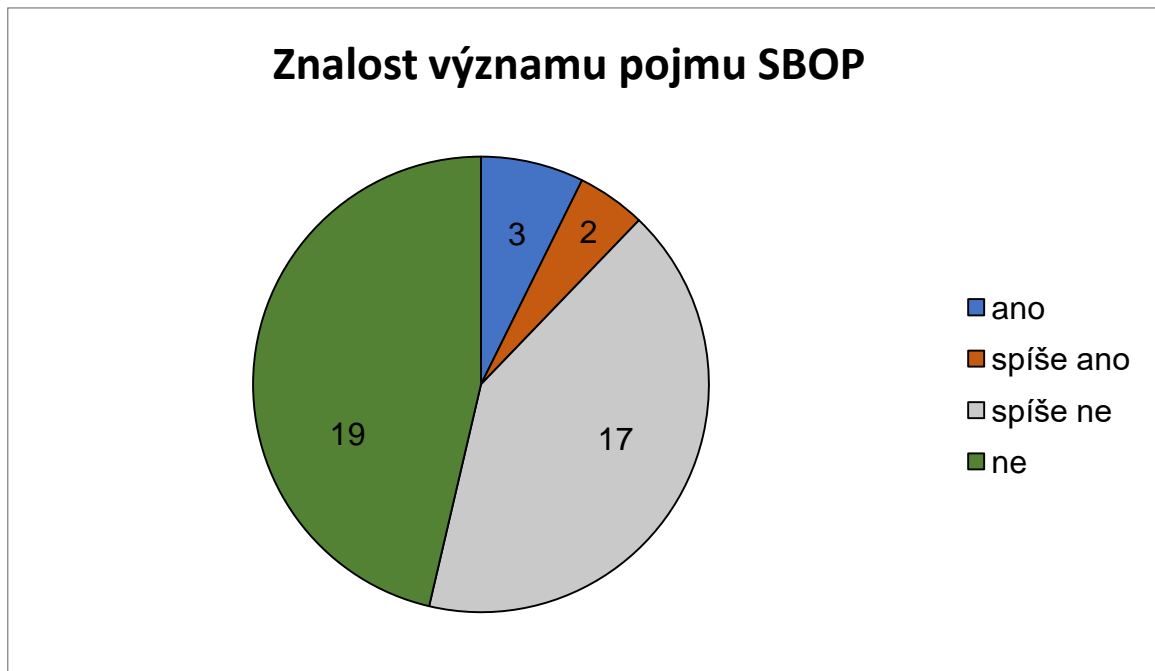

Graf 7 – Znalost pojmu SBOP

Zdroj: vlastní šetření

V otázce Znalosti pojmu Společné bezpečnostní a obranné politiky bylo možno vybírat z odpovědí ano, spíše ano, spíše a ne. Nejvíce respondentů (17) odpovědělo odpovědí „ne“. Druhou nejvíce využitou odpovědí byla odpověď „spíše ne“, kterou využilo 15 respondentů. Následovala odpověď „ano“, která byla vybrána 6x. Nejméně využitou odpovědí byla odpověď „spíše ano“, kterou si vybrali pouze 3 respondenti.

5. otázka: Víte, co pojem Společná bezpečnostní a obranná politika znamená?

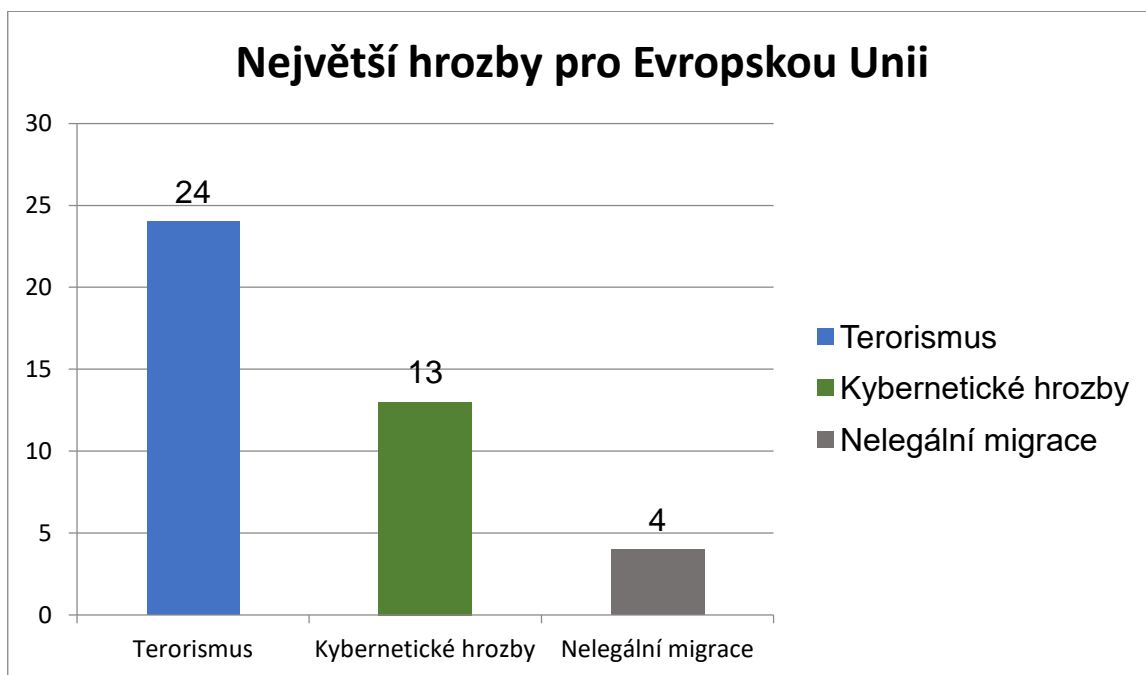

Graf 8 – Znalost významu pojmu SBOP

Zdroj: vlastní šetření

Tato otázka se velmi podobá otázce předchozí, ale jsou přeci jen rozdílné. Otázka „Znalosti významu pojmu SBOP“ měla na výběr ze čtyř odpovědí, které byly ano, spíše ano, spíše ne a ne. Nejméně vybíranou odpovědí byla odpověď „spíše ano“, kterou vybrali pouze 2 respondenti. Druhou nejméně vybíranou odpovědí se stala odpověď „ano“, která byla vybrána 3x. Následovala odpověď „spíše ne“ s 17 zastoupeními. Nejvíce byla zastoupená odpověď „ne“, která byla zastoupena 19x.

6. otázka: Jaká hrozba je podle Vás pro Evropskou unii největší?

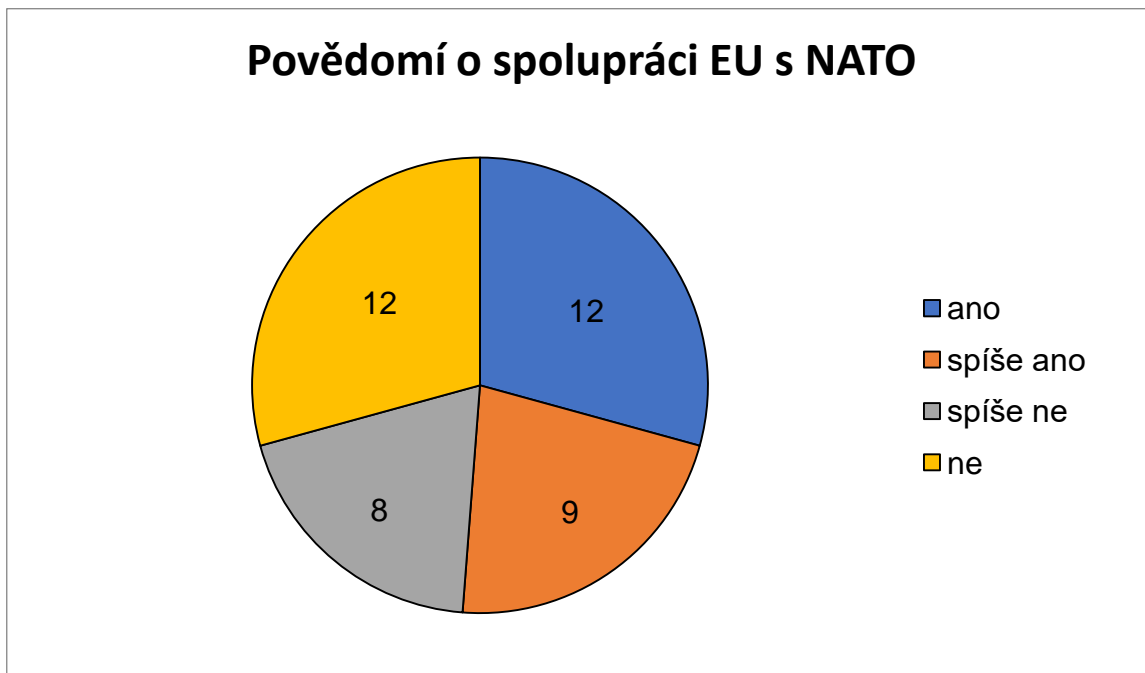

Graf 9 – Největší hrozby pro Evropskou unii

Zdroj: vlastní šetření

Pro otázku „Jaká je podle Vás největší hrozba pro Evropskou unii?“ jsem vybral tři odpovědi, a to hrozby které jsem popisoval ve své teoretické části. Konkrétní odpovědi tedy mohly být Terorismus, Kybernetické hrozby a Nelegální migrace. Z mých popisovaných kategorií nejvíce odpovědí obdržela odpověď „Terorismus“ se 24 odpověďmi. Jakou druhou největší hrozbou pro EU byla vybrána odpověď „Kybernetické hrozby“, která byla vybrána celkem 13x. Respondenti z vybraných odpovědí považovali jakou nejméně nebezpečnou hrozbu odpověď „Nelegální migrace“, jelikož obdržela pouze 4 odpovědi.

7. otázka: Máte povědomí o spolupráci Evropské unie s NATO?

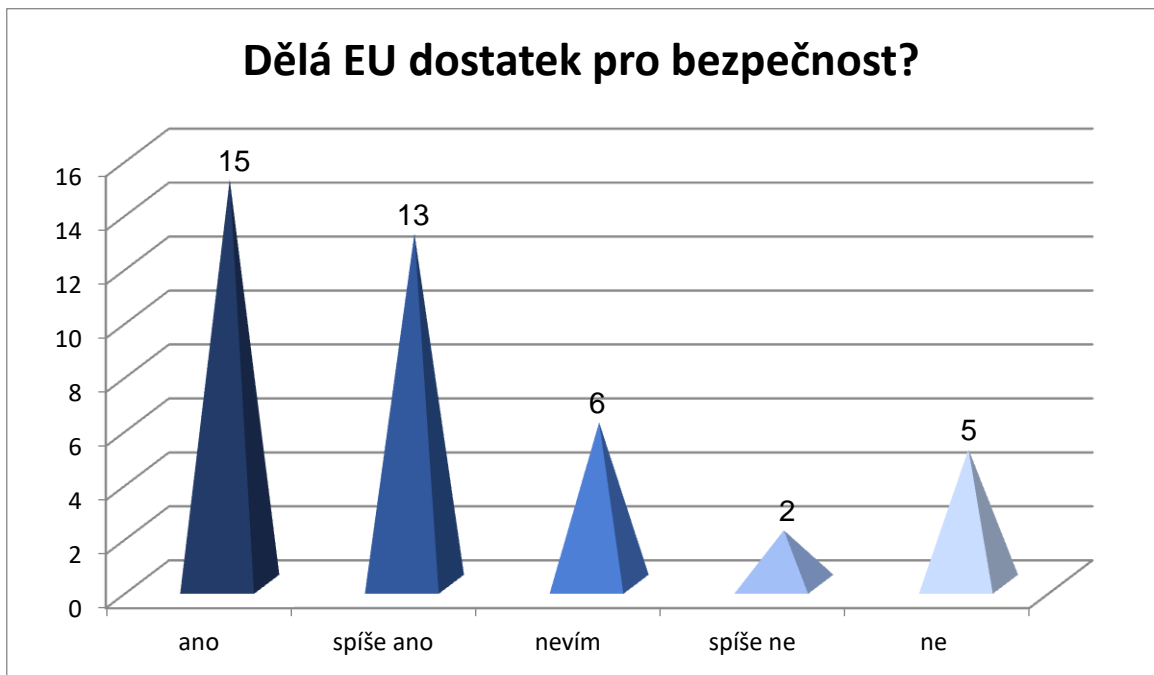

Graf 10 – Povědomí o spolupráci EU s NATO

Zdroj: vlastní šetření

Tato otázka se zabývá povědomím respondentů v problematice spolupráce Evropské unie s NATO. Otázka nabízí čtyři odpovědi, které jsou ano, spíše ano, spíše ne a ne. Nejméně vybranou odpovědí byla odpověď „spíše ne“ kterou si vybralo 8 respondentů. Druhou nejméně vybranou odpovědí se stala odpověď „ano“, která byla vybrána 9x. Následně odpovědi „ne“ a „ano“ měly shodně po 12 respondentech.

8. otázka: Myslíte si, že toho udělá pro bezpečnost občanů dostatek?

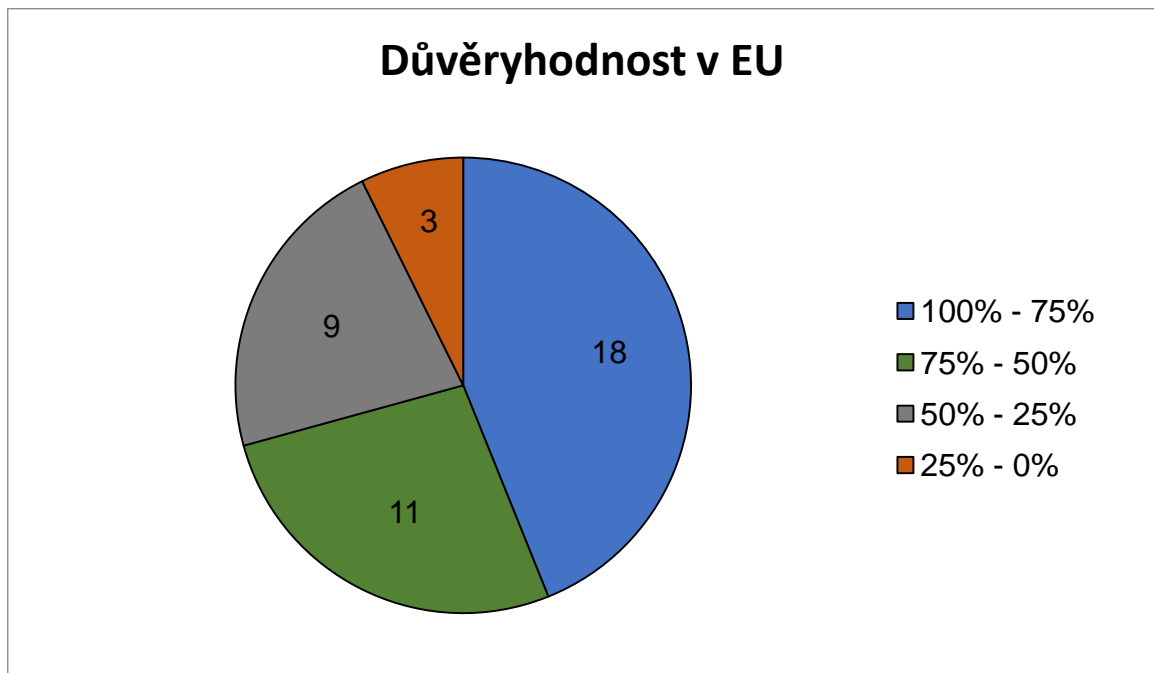

Graf 11 – Dělá EU dostatek pro bezpečnost?

Zdroj: vlastní šetření

V této otázce „Myslíte si, že toho Evropská unie dělá pro bezpečnost dostatek?“ jsem poprvé dal na výběr z pěti odpovědí. Odpovědi byly ano, spíše ano, nevím, spíše ne, ne. Nejvíce respondentů si myslí, že toho Evropská unie dělá pro bezpečnost dostatek, protože odpověď „ano“ byla využita celkem 15x. Následovala odpověď „spíše ano“, kterou si vybralo 13 respondentů. Následovala odpověď „nevím“, která byla vybrána 6x. Odpověď „ne“ využilo 5 respondentů a nejméně využitou odpovědí, byla odpověď „spíše ne“ s 2 využitími.

9. otázka: Jak moc důvěřujete Evropské unii?

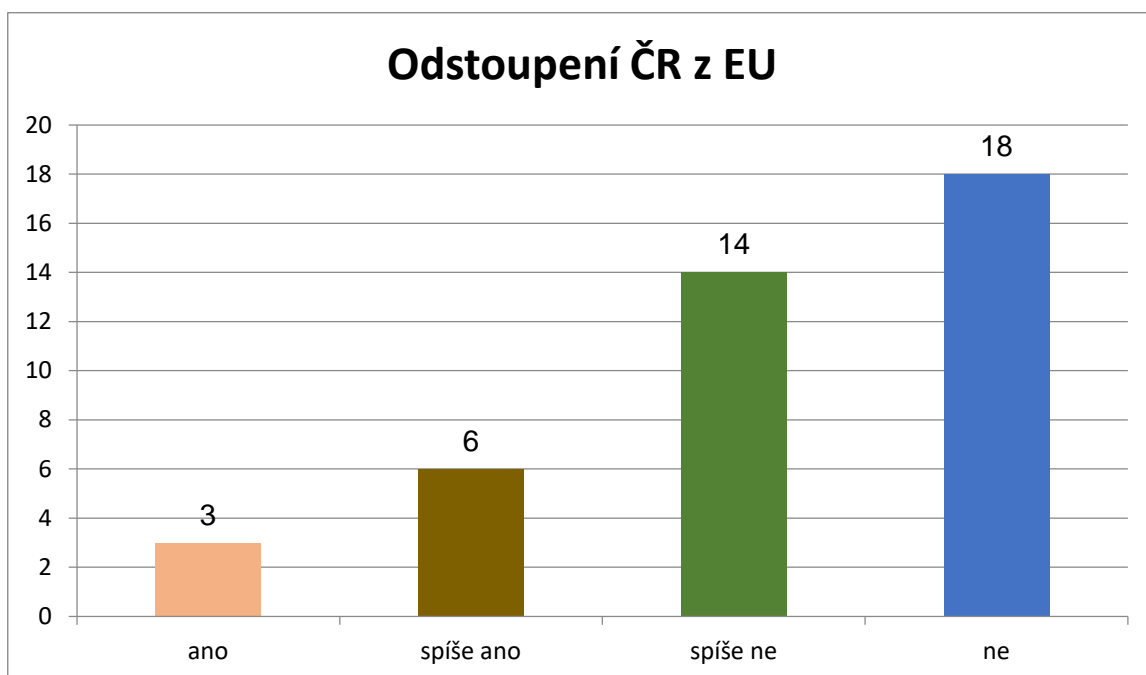

Graf 12 – Důvěryhodnost v EU

Zdroj: vlastní šetření

Otázka „Jak moc důvěřujete Evropské Unii“ jsem se rozhodl pro odpovědi, které byly založeny na procentuální škále. Možné odpovědi jsem zvolil 4, a to 100 % - 75 %, 75%-50 %, 50 %-25 %, 25 %-0 %. Nejvíce respondentů, celkem 18, si vybralo odpověď 100 % - 75 %. Následovala odpověď 75 %-50 %, kterou si zvolilo 11 respondentů. Poté celkem 9 odpovědí zaznamenala odpověď 50 %-25 % a nejméně odpovědí získala poslední odpověď 25 %-0 %, celkem 3.

10. otázka: Jste pro odstoupení ČR z Evropské unie?

Graf 13 – Odstoupení ČR z EU

Zdroj: vlastní šetření

V otázce „Jste pro odstoupení ČR z Evropské unie?“ bylo možno vybírat z odpovědí ano, spíše ano, spíše a ne. Nejvíce respondentů, celkem 18, odpovědělo odpovědí „ne“. Druhou nejvíce využitou odpovědí byla odpověď „spíše ne“, kterou využilo 14 respondentů. Následovala odpověď „spíše ano“, která byla vybrána 6x. Nejméně využitou odpovědí byla odpověď „ano“, kterou si vybrali pouze 3 respondenti.

11. otázka: Válka na Ukrajině: Věříte ve vyřešení konfliktu po diplomatické cestě?

Graf 14 – Vyřešení konfliktu po diplomatické cestě

Zdroj: vlastní šetření

První otázka z oblasti války na Ukrajině se týká toho, zda respondenti věří ve vyřešení konfliktu diplomatickou cestou, nebo nikoliv. Možnosti odpovědí jsou ano, spíše ano, spíše ne, ne. Celkem 16 odpovědí zaznamenala odpověď „spíše ne“ a byla nejvíce použita. Následovala odpověď „ano“ s 9 odpověďmi. Poté odpověď „spíše ano“ společně s odpovědí „ne“ měly shodně 8 odpovědí.

12. otázka: Válka na Ukrajině: Jak dlouho válka ještě potrvá?

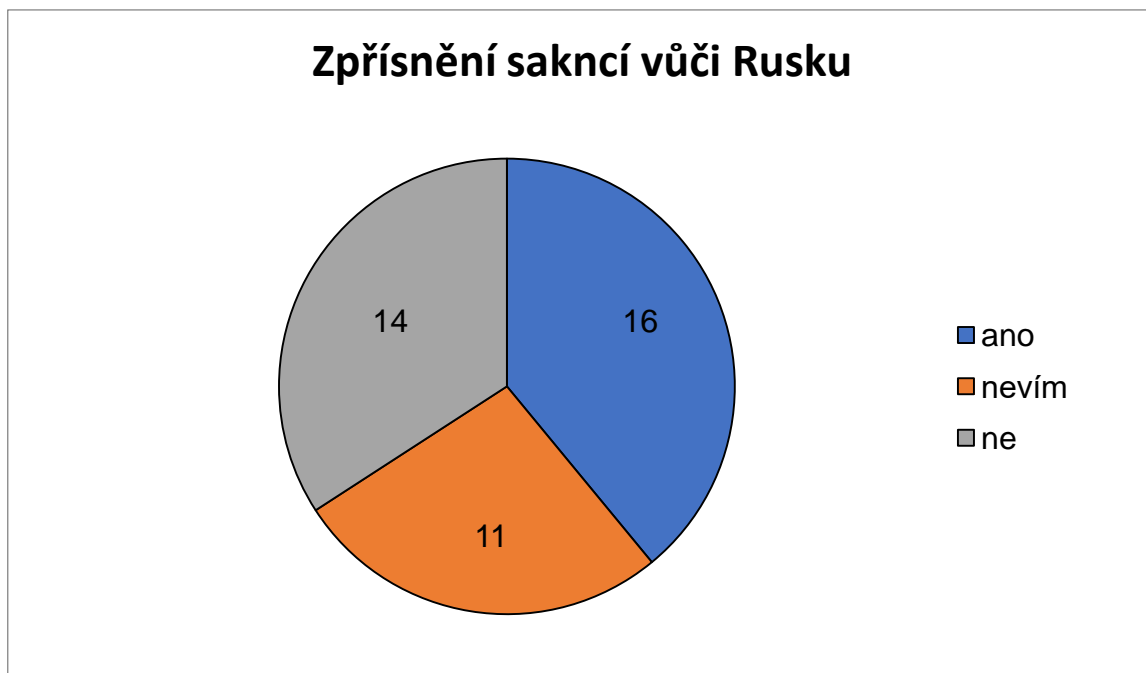

Graf 15 – Doba trvání války na Ukrajině

Zdroj: vlastní šetření

Otázka „Jak dlouho ještě válka na Ukrajině potrvá?“ měla čtyři možnosti odpovědí. Možné odpovědi jsem vybral do půl roku, do jednoho roku, do pěti let, do deseti let. Nejvíce respondentů, celkem 14, si myslí, že válka by mohla skončit do pěti let. Následně 13 respondentů si myslí, že válka trvat méně a skončí do jednoho roku. Odpověď „do půl roku“ obdržela 6 odpovědí a odpověď „do deseti let“ obdržela 8 odpovědí.

13. otázka: Válka na Ukrajině: Zpřísnili byste sankce, které jsou udělovány Rusku?

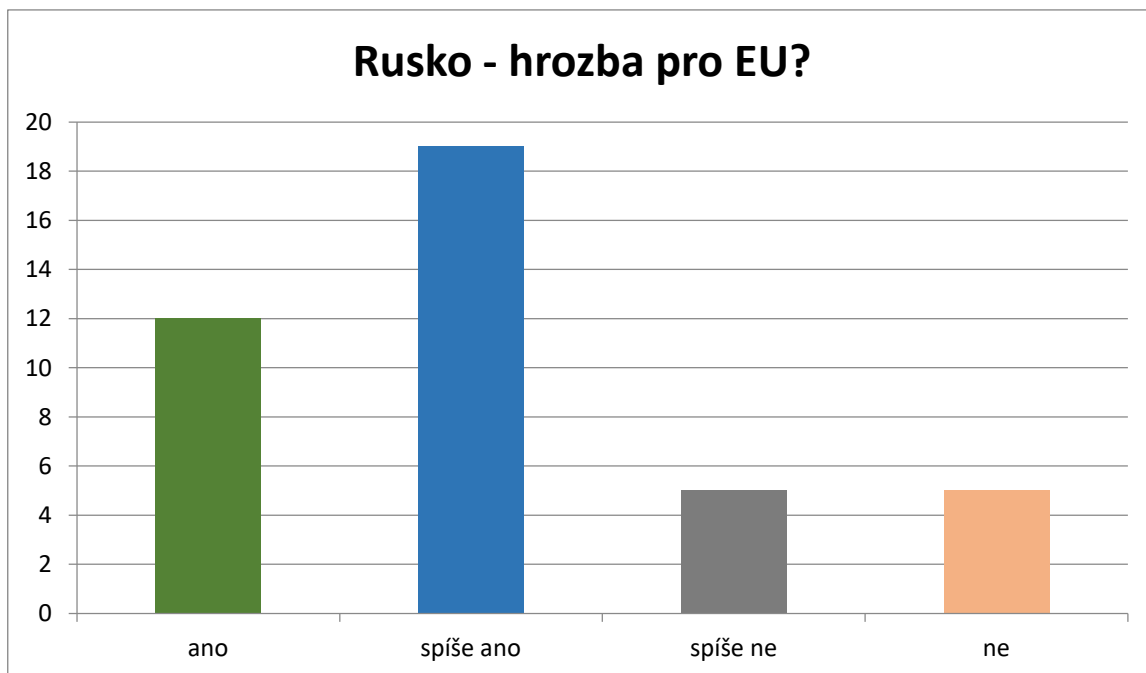

Graf 16 – Zpřísnění sankcí vůči Rusku

Zdroj: vlastní šetření

Další otázka týkající se války na Ukrajině se týkala sankcí vůči Rusku, a to konkrétně zda by respondenti dotazníku byli pro zvýšení sankcí, nebo ne. Odpovědi byly pouze tři, a to ano, nevím, ne. Celkem 16 respondentů si myslí, že by sankce vůči Rusku měly být zpřísněny. Poté 14 respondentu si myslí, že by sankce již neměly být zpřísněny a 11 respondentů označilo odpověď „nevím“.

14. otázka: Válka na Ukrajině: Vnímáte Ruskou federaci jako hrozbu pro Evropskou unii?

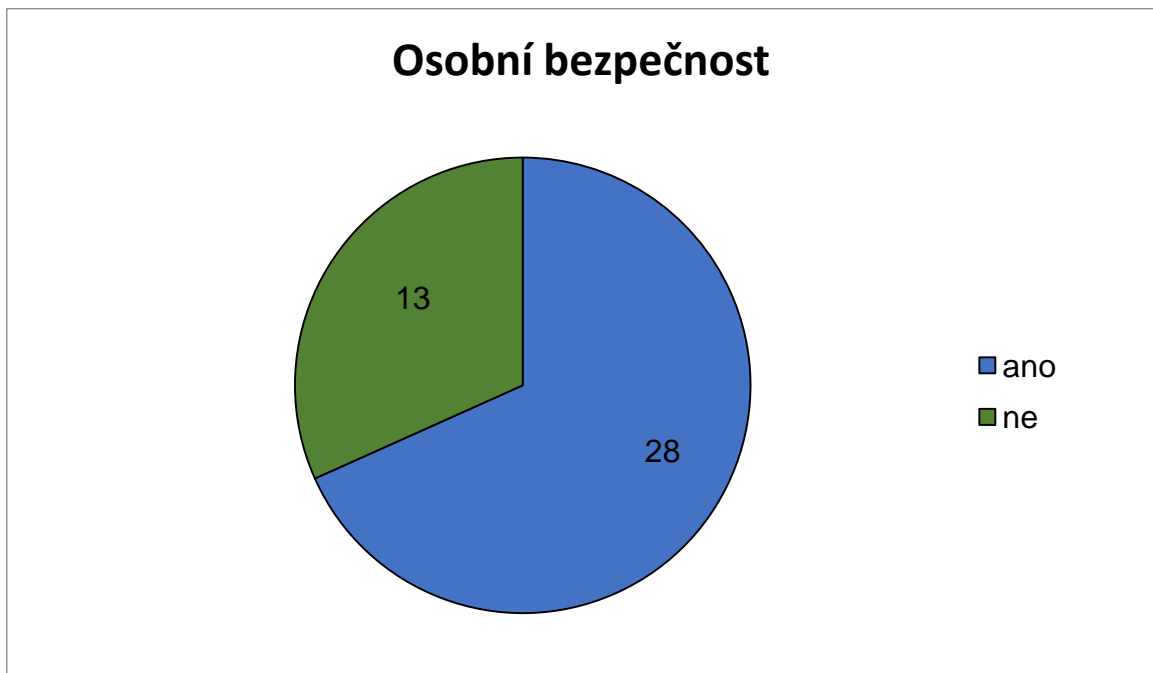

Graf 17 – Rusko – hrozba pro EU?

Zdroj: vlastní šetření

Předposlední otázka celého dotazníku se týkala otázky Ruska, zda ho lidé vnímají jako hrozbu pro Evropskou unii, či nikoliv. Otázka nabízela čtyři odpovědi, konkrétně ano, spíše ano, spíše ne, ne. Nejvíce respondentů využilo odpověď „spíše ano“, přesněji 19. Následovala odpověď „ano“, kterou využilo 12 respondentů. Následně odpověď „spíše ne“ a odpověď „ne“ měly stejně po 5 odpovědích.

15. otázka: Válka na Ukrajině: Cítil/a jste se před válkou bezpečněji?

Graf 18 – Osobní bezpečnost

Zdroj: vlastní šetření

Poslední otázka celého dotazníku zněla „Cítil/a jste se před válkou bezpečněji?“ V nabídce byly pouze dvě odpovědi, již zněly ano, ne. Celkem 28 respondentů si zvolilo odpověď „ano“ a 13 respondentů si zvolilo odpověď „ne“.

11 Shrnutí dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření mělo za úkol zjistit veřejné názory na téma Společná bezpečnostní a obranná politika, Evropskou unii a na současnou, velmi aktuální válku na Ukrajině.

Dle odpovědí respondentů je zjevné, že povědomí o Společné bezpečnostní a obranné politice je velmi malé. Pouze šest respondentů z celkových 41, alespoň slyšelo pojem „Společná bezpečnostní a obranná politika“, přičemž 17 odpovídajících o tomto pojmu nikdy neslyšelo. Poté v následující otázce, která se týkala významu Společné bezpečnostní a obranné politiky, byly výsledky ještě horší. Z celkových 41 odpovídajících pouze 3 věděli přesně, co tento pojem znamená a celkem 19 vůbec nevědělo.

Na otázku největší hrozby pro Evropskou unii si respondenti vybrali „Terorismus“. Vybralo si ho celkem 24 odpovídajících. Domnívám se, že je to v důsledku stále nedávných teroristických útoků v Paříži roku 2015 a Bruselu roku 2016. Této statistice nepomáhá ani samotná válka na Ukrajině. Druhou nejvíce použitou odpovědí byly „Kybernetické hrozby“ s celkovými 16 odpověďmi. Kybernetické hrozby jsou stále více a více aktuální, v posledních měsících a letech dochází k mnoha kybernetickým útokům. V České republice dokonce kybernetické útoky v roce 2022 vzrostly oproti roku 2021 o 20%.

Na tuto otázku se vázala otázka „Jste pro odstoupení ČR z EU?“. Otázka byla zvolená záměrně z důvodu nedávných prezidentských voleb v lednu roku 2023, kde právě tato otázka vyvolala poměrně velký rozruch a debaty. Další otázky se orientovali převážně na Evropskou unii. Otázka „Máte povědomí o spolupráci Evropské unie s NATO?“ nebyly z mého pohledu příliš pozitivní, poněvadž pouze 12 odpovídajících využilo jednoznačnou odpověď „ano“ a zároveň 12 odpovídajících využilo jednoznačnou odpověď „ne“. Na otázku zda Evropská unie dělá dostatek pro bezpečnost občanů, už byly odpovědi kladnější, převažovaly odpovědi „ano“ a „spíše ano“.

S mým překvapením tato otázka nakonec měla poměrně jednoznačnou strukturu odpovědí, přičemž 18 odpovídajících odpovědělo jednoznačně „ne“ a pouze 3 odpovídající zvolili jednoznačné „ano“.

Následovaly už otázky, které se týkaly válečného konfliktu na Ukrajině. První z těchto otázek se týkala ukončením konfliktu, a zda odpovídající věří, že může být konflikt ukončen diplomatickou cestou. Nejvíce respondentů, celkem 16, si vybralo odpověď „spíše ne“. Z toho je patrné, že lidé této cestě ukončení války moc nevěří a myslí si, že se válka rozhodne na samotném bojišti. Na to se zároveň váže další otázka, v jakém rozmezí si dotazovaní myslí, že válka skončí. V této otázce jsem zaznamenal poměrně malou naději dotazovaných v to, že by válka mohla skončit co nejdříve. Nejvíce dotazovaných si totiž myslí, že válka skončí do pěti let.

Poté byla na řadě otázka: „Zpřísnili byste sankce, které jsou udělovány Rusku?“. Zde bylo patrné, že se otázka rozdělila na dva velké tábory, protože odpověď „ano“ zaznamenala 16 odpovědí a odpověď „ne“ zaznamenala 15 odpovědí. Z toho lze soudit, že společnost je v této otázce rozpolcená.

V následující otázce, která se týkala otázky, zda je Rusko hrozbou pro EU, se nejvíce využila odpověď „spíše ano“ a hned poté odpověď „ano“. Z toho lze soudit, že větší část odpovídajících na dotazník jsou na straně Ukrajiny.

Poslední otázka celého dotazníku zněla: „Cítila/a jste se před válkou bezpečněji?“. Zde skoro 70 % respondentů vybralo odpověď „ano“ a pouze 30 % odpovědělo „ne“. Z toho lze usoudit, že veřejnost má obavy z této války, která se odehrává na Ukrajině.

Dotazník vyplnilo více mužů než žen a nejvíce respondentů se vyskytovalo ve věkové hranici od 22 let do 25 let. Všech 41 dotazovaných mělo vystudovanou střední školu a zároveň 13 dotazovaných i vysokou školu. Myslím si, že tyto fakty mohly dotazník velmi ovlivnit. Smýšlení lidí se prokázalo také u letošních prezidentských voleb, kdy například paní Danuše Nerudová byla pro přijetí eura, což byla jedna z mých položených otázek a velmi podstatnou část jejich voličů tvořili právě studenti. Stejný příklad, u kterého je zjevné, že odpovídali mladší respondenti je u otázky týkající se důvěryhodnosti

v Evropskou unii. Naopak u otázek, které se zabývali jak znalostí, tak významem pojmu SBOP si myslím, že věková hranice a vzdělání dotazovaných nehrála roli. Domnívám se, že tato problematika je neznáma pro celou škálu věkové hranice a odpovědi by byly velmi podobné i u starších odpovídajících.

Závěr

Společná bezpečnostní a obranná politika EU představuje významný mezník, s nímž Evropská unie získala významnou roli na mezinárodní scéně. Založením SZBP a následně i SBOP dala Evropská unie najevo, že chce převzít důležitost a odpovědnost v otázce zahraniční, obranné a bezpečnostní oblasti. Tuto skutečnost podporuje fakt, že až do současné doby bylo zahájeno přes 30 misí, které v minulosti plnily, nebo v současné době stále plní funkci zajištění bezpečnosti na území Evropské unie. Podstatné je si také uvědomit, že SBOP se nepřetržitě vyvíjí, a to především z důsledku neustálých bezpečnostních hrozeb. Kvůli trvale rostoucí míře spolupráce integrace, je možno očekávat i dále snahu o posilování bezpečnosti a stability v Evropě.

Cílem této bakalářské práce bylo detailně popsat Společnou bezpečnostní a obrannou politiku a následně z dotazníkového šetření, týkajícího se názorů dotazovaných jak na vnímání SBOP, tak i vnímání válečného konfliktu na Ukrajině, sestavit shrnutí a analyzování výsledků.

V bakalářské práci byly použity metody analýza informací, rešerše dostupných pramenů, dotazníkové šetření a grafická analýza a dedukce.

V první části této práce jsem se zaměřil na detailní popis SBOP a SZBP. Konkrétně jak a na jakých principech dané politiky funguje a následně také jaké instituce a nástroje pomáhají k chodu těchto politik. Následoval vývoj Společné bezpečnostní a obranné politiky.

Velmi významnou kapitolu tvoří také hrozby, které ohrožují Evropskou unii. Byly vybrány z mého pohledu tři největší hrozby, které mohou Evropskou unii ohrozit, nebo ohrožují, v tom největším měřítku. První z nich je Terorismus. Proti terorismu se EU snaží bojovat již v dlouhodobém měřítku. Od roku 2001 je veden „Seznam teroristických osob, nebo skupin“, který se každý půlrok přezkoumává a aktualizuje. K dalšímu podstatnému kroku od EU v boji proti terorismu došlo v roce 2004, když byla zřízena funkce Protiteroristického koordinátora EU. Tato funkce vznikla především v důsledku teroristického útoku v Madridu roku 2004. Další velkou hrozbou jsou Kybernetické hrozby. V současné době plně chytrých telefonů a počítačů se tato hrozba neustále

stupňuje a zintenzivňuje. V Evropské unii je v aktuální době přes 60 tisíc podniků, které působí v oblasti kybernetické bezpečnosti. Nejčastější formy kybernetických útoků jsou šíření nezákonného obsahu, využívání „darknetu“ k proniknutí do cizích systémů, nebo získání kontroly nad osobními zařízeními cizích osob pomocí „malwaru“. Poslední mou zvolenou a popsanou hrozbou je Nelegální migrace. Toto téma je také velmi aktuální, především v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině. Z důvodu tohoto konfliktu do Evropy uprchlo z Ukrajiny miliony obyvatel, dle dostupných informací ČTK⁴⁰ jen do České republiky uteklo 473 216 ukrajinských uprchlíků. Do Evropy vedou ale i trasy jiné než jen z Ukrajiny, mezi tyto významné trasy se řadí Trasa přes středomoří, Západobalkánská trasa a také Trasa přes západní Afriku.

Důležitou a stěžejní část bakalářské práce tvořilo dotazníkové šetření, které mělo za cíl získat informace od dotazovaných, co si myslí a jak vnímají Evropskou unii, SBOP a válku na Ukrajině. Zde bylo zjištěno, že většina dotazovaných má na Evropskou unii spíše kladný názor a jsou pro zůstání v této integraci. Naopak ale informovanost široké veřejnosti o SBOP je velmi malá, téměř nikdo z respondentů dotazníku nemělo přehled co pojem SBOP znamená a jaký má význam. Myslím si, že je to velmi podstatné a v dnešních dnech především aktuální téma a určitě by se mělo dostat veřejnosti více o povědomí, jedná se především o bezpečnost nás všech.

⁴⁰ ČTK. Dočasnou ochranu v ČR loni získalo 473.216 ukrajinských uprchlíků před válkou [online]. [cit. 27.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/docasnou-ochranu-v-cr-loni-ziskalo-473-216-ukrajinskych-uprchliku-pred-valkou/2305214>

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- [1.] Amsterodamská smlouva. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1999. ISBN 80-85864-73-8
- [2.] DEIGHTON, Anne. The European Security and Defence Policy. Oxford: JCMS, 2002. ISSN 0021-9886
- [3.] FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. Evropská unie. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-450-6.
- [4.] KHOL, Radek a kol. Evropská bezpečnostní a obranná politika. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2002. ISBN 80-86506-25-8.
- [5.] KHOL, Radek a FRANK, Libor. Evropské bezpečnostní struktury. Obrana strategie, 2003
- [6.] LACINA, Lubor, Petr STREJČEK a Petr BLÍŽKOVSKÝ. Učebnice světové integrace. Praha: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-104-9.

Internetové zdroje

- [1.] AOBP. *Evropský obranný fond* [online]. [cit. 19.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://aobp.cz/evropsky-obranny-fond/>
- [2.] BEZPEČNOSTNĚ INFORMAČNÍ SLUŽBA. *Terorismus* [online]. [cit. 22.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.bis.cz/terorismus/>
- [3.] Čermáková, Tereza. Společná bezpečnostní a obranná politika Evropské unie – současné hrozby: bakalářská práce. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018. Dostupné z https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/73062/CermakovaT_SpolecnaBezpecnostni_IM_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- [4.] ČTK. Dočasnou ochranu v ČR loni získalo 473.216 ukrajinských uprchlíků před válkou [online]. [cit. 27..2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/docasnou-ochranu-v-cr-loni-ziskalo-473-216-ukrajinskych-uprchliku-pred-valkou/2305214>

- [5.] EUROPIEN COMMISSION. European Defence Action Plan: Towards a European Defence Fund [online]. [cit. 11.2.2023]. Dostupný na WWW: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_16_4088
- [6.] EUROSKOP. Bezpečnostní a obranná politika [online]. [cit. 18.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://euroskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/zahranici-a-bezpecnost/bezpecnostni-a-obranna-politika/>
- [7.] EUROSKOP. Stálá strukturovaná spolupráce PESCO [online]. [cit. 21.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://euroskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/zahranici-a-bezpecnost/bezpecnostni-a-obranna-politika/stala-strukturovana-spoluprace-pesco/>
- [8.] EUROGENDFOR. EUFOR RCA [online]. [cit. 21.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://eurogendfor.org/eurogendfor-central-african-republic/>
- [9.] EU NAVAL FORCE. Eunavfor [online]. [cit. 20.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://eunavfor.eu/>
- [10.] EVROPSKÁ UNIE. Evropská zahraniční a bezpečnostní politika [online]. [cit. 3.3.2023]. Dostupný na WWW: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/foreign-and-security-policy_cs
- [11.] EVROPSKÁ UNIE. Smlouva o Evropské Unii [online]. [cit. 3.3.2023]. Dostupný na WWW: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0008.02/DOC_1&format=PDF
- [12.] MINISTERSTVO OBRANY ČR. EVROPSKÁ OBRANNÁ AGENTURA [online]. [cit. 11.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=7846>
- [13.] MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. PESCO [online]. [cit. 24.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.mosr.sk/46746-sk/pesco/>
- [14.] MINISTERSTVO VNITRA ČR. Bezpečnostní hrozby [online]. [cit. 22.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>
- [15.] MINISTERSTVO VNITRA ČR. Nelegální migrace [online]. [cit. 13.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx>

- [16.] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. Společná bezpečnostní a obranná politika – SBOP [online]. [cit. 19.2.2023]. Dostupný na WWW: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_evrope/vnejsi_vztahy_eu/spolecna_zahranicni_a_bezpecnostni/spolecna_bezpecnostni_a_obranna_politika.html
- [17.] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR: Financování SZBP [online]. [cit. 17.2.2023]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_evrope/vnejsi_vztahy_eu/spolecna_zahranicni_a_bezpecnostni/financovani_szbp.html
- [18.] OFICIÁLNÍ INTERNETOVÁ STRÁNKA EVROPSKÉ UNIE. Satelitní středisko Evropské unie (SatGen) [online]. [cit. 14.2.2023]. Dostupný na WWW: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/satcen_cs
- [19.] OFICIÁLNÍ INTERNETOVÁ STRÁNKA EVROPSKÉ UNIE. Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (EUISS) [online]. [cit. 13.2.2023]. Dostupný na WWW: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/euiss_cs
- [20.] RADA EU. Migrační a azylová politika [online]. [cit. 22.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/>
- [21.] RADA EU. Nejzávažnější kybernetické hrozby v EU [online]. [cit. 13.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/cyber-threats-eu/>
- [22.] RADA EU. Policejní mise EU v Afghánistánu [online]. [cit. 16.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2015/02/10/eu-police-mission-afghanistan-new-head/>
- [23.] RADA EU. Politický a bezpečnostní výbor [online]. [cit. 14.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/preparatory-bodies/political-security-committee/>
- [24.] RADA EU. Spolupráce EU v oblasti bezpečnosti a obrany [online]. [cit. 24.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/defence-security/>

- [25.] RADA EU. Strategický kompas pro posílení bezpečnosti a obrany EU v příštím desetiletí [online]. [cit. 21.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/03/21/a-strategic-compass-for-a-stronger-eu-security-and-defence-in-the-next-decade/>
- [26.] RADA EU. Terorismus v EU: fakta a čísla [online]. [cit. 15.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/terrorism-eu-facts-figures/>
- [27.] RADA EU. Vojenský výbor Evropské unie (EUMC) [online]. [cit. 14.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/preparatory-bodies/european-union-military-committee/>
- [28.] RADA EU. Výbor pro civilní aspekty řešení krizí (CivCom) [online]. [cit. 11.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/preparatory-bodies/committee-civilian-aspects-crisis-management/>
- [29.] Smlouva o Evropské Unii [online] [cit.17.2.2023] Dostupné z http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0008.02/DOC_1&format=PDF
- [30.] EVROPSKÝ PARLAMENT. Společná bezpečnostní a obranná politika [online]. [cit. 3.3.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/159/spolecna-bezpecnostni-a-obranna-politika>
- [31.] VĚRA ČERNÁ. V Gruzii pomáhá situaci stabilizovat mise EUMM [online]. [cit. 16.2.2023]. Dostupný na WWW: <https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/rozhovor-s-jitkou-hakovou:-v-gruzii-pomaha-situaci-stabilizovat-mise-eumm-14605/>

Seznam grafů, obrázků

Seznam grafů

Graf 1 - Graf počtu žádostí o azyl v EU v roce 2021	23
Graf 2 – Země původu žadatelů o azyl v EU za rok 2021	24
Graf 3 – Graf znázorňující finanční rámec EU na období 2021 – 2027	29
Graf 4 – Pohlaví respondentů	31
Graf 5 – Věková hrance respondentů	32
Graf 6 – Dosažené vzdělání.....	33
Graf 7 – Znalost pojmu SBOP	34
Graf 8 – Znalost významu pojmu SBOP	35
Graf 9 – Největší hrozby pro Evropskou unii	36
Graf 10 – Povědomí o spolupráci EU s NATO	37
Graf 11 – Dělá EU dostatek pro bezpečnost?	38
Graf 12 – Důvěryhodnost v EU	39
Graf 13 – Odstoupení ČR z EU.....	40
Graf 14 – Vyřešení konfliktu po diplomatické cestě.....	41
Graf 15 – Doba trvání války na Ukrajině	42
Graf 16 – Zpřísnění sankcí vůči Rusku	43
Graf 17 – Rusko – hrozba pro EU?	44
Graf 18 – Osobní bezpečnost	45

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Přehled tří pilířů EU	11
Obrázek 2 - Evropský obranný fond.....	14
Obrázek 3 - Přehled misí EU v roce 2020.....	26